ABC Certified
THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd: NO-2430-B
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) سومر پهرين ڊسمبر 2025ع 09 جمادي الثاني 1447 هه صفحا 6 - ملهه 30 وپيه شمارو (108)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

غيرقانوني حراست، گرفتاري، ظلم، بربريت ۽ عدالت کان مٿانهان قتل آئين جي ڀڃڪڙي آهن: سپريم ڪورٽ

آئين رياست تي هر شهري جي جان جي تحفظ جي ذميواري وجهي ٿو تشدد، غير انساني يا توهين آميز سلوڪ، جيڪو انساني وقار جي تذليل ڪري ڪنهن به حال ۾ جائز نٿو ٿي سگهي

ڪڏهن ڪڏهن پوليس جو تشدد عدالت کان مٿانهون قتل جو سبب بڻجي ٿو ڇوته ڪجهه اهلڪار ڇوٽ جي مفروضن هيٺ پنهنجي طريقي سان انصاف ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهن

ان رجحان کي روڪڻ لاءِ پوليس تي موثر مخصوص ۽ ٻاهرين نگراني لازمي آهي. زندگي جو حق سڀني انساني حقن مان اعليٰ ترين آهي. رياست شهرين جي زندگين جو تحفظ ڪري

پوليس کي گرفتاري جو حق ضرور آهي، پر اهو قدم آئين ۽ قانون جي مڪمل تابعداري سان کڻڻ لازمي آهي. غيرقانوني گرفتاري، تشدد يا بدسلوڪي ڏوهي عمل ۽ بدانتظامي آهي

عدالت پنجاب پوليس جي اهلڪار مٿان زريابه خان نالي شخص کي غيرقانوني حراست ۾ رکڻ، بدسلوڪي ۽ تشدد جا الزام ثابت ٿيڻ تي نوڪري مان برطرف ڪرڻ جو حڪم برقرار رکندي اپيلون خارج ڪري ڇڏيون

اسلام آباد (م د) سپريم ڪورٽ پوليس حراست دوران تشدد ۽ عدالت کان مٿانهين قتل بابت اهم فيصلو جاري ڪري ڇڏيو جنهن ۾ چيو ويو آهي ته تشدد، غير انساني يا توهين آميز سلوڪ، جيڪو انساني وقار جي تذليل ڪري ڪنهن به

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو2

تيل جي اگهن ۾ لاٿ، پيٽرول 2 رپيا ۽ هاءِ اسپيڊ ڊيزل في ليٽر 4.79 رپيا سستو

حڪومت حڪومت اوگرا جي سفارشن تي پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ نظرثاني ڪئي

اسلام آباد (م د) پيٽروليم ڊويزن پاران

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو2

عوامي صحت لاءِ ايڊز جهڙن وڏن خطرن جو خاتمو ڪنداسين: وزيراعظم شهباز شريف

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو2

وزيراعظم پاران انڊونيشيا، ملائيشيا ۽ ٿائيلينڊ ۾ سامونڊي طوفان سبب جاني ۽ مالي نقصان تي افسوس جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: مصر جو پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر احمد محمد عبدالعاطي صدر آصف علي زرداري سان ملاقات ڪري رهيو آهي

پيپلز پارٽي جو 58 هون يوم تاسيس، 100 کان وڌيڪ ضلعن ۾ هڪ ئي وقت چيئرمين جو وڊيو خطاب نشر

صوبن جي اختيارن ۽ آئيني ضمانتن کي ختم ڪرڻ جي ڪوشش باهه سان کيڏڻ برابر آهي: بلاول ڀٽو

پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري خبردار ڪيو ته 18 هين آئيني ترميم تحت صوبن کي ڏنل اختيارن ۽ آئيني ضمانتن کي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو اهو باهه سان کيڏڻ برابر آهي

حڪمران پارٽي مسلم ليگ (ن) قومي مالياتي ڪميشن ايوارڊ تحت صوبن جي مالي حقن ۾ ترميمون پڻ تجويز ڪيون هيون، جن کي پيپلز پارٽي رد ڪري ڇڏيو آهن

ملڪ ۾ ڪيترائي مسئلا انهن ۾ جڙيل هئا ۽ اڄا به آهن. ماضي ۾ پيپلز پارٽي صوبن کي انهن جا حق ۽ نمائندگي ڏني ۽ جمهوريت بحال ڪري مسئلن کي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي

هندستاني دفاع وارو وزير سنڌ بابت جارحاڻا بيان ڏئي پيو ۽ افغان سرحد تي تڪرار وڌي رهيو آهي. جيڪڏهن قوم متحد آهي ته اسان هر دشمن ۽ هر قسم جي سازش جو مقابلو ڪري سگهي ٿي

آئيني ترميمن بابت عدالت يا ڪنهن جج کي فيصلو ڪرڻ جو اختيار ئي ناهي ۽ اسان ڪنهن به اداري کي پارليامينٽ جي معاملن ۾ مداخلت ڪرڻ جي اجازت نه ڏينداسين

پيپلز پارٽي صوبن جي مالي حصي جي آئيني ضمانت جو تحفظ ڪيو آهي اسان پاڪستان جي اندروني مسئلن کي ختم ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪنداسين جيئن ڪا به طاقت فائدو نه وٺي سگهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري پنهنجي پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس تي عوام جي حقن جي تحفظ، وفاق کي مضبوط ڪرڻ ۽ قومي سلامتي ۾ پنهنجي مڪمل ڪردار کي ورجايو آهي ۽ چيو آهي ته هو ڪنهن به اهڙي حڪومتي قدم جي حمايت نه ڪندو جيڪو وفاق کي ڪمزور ڪرڻ ۽ صوبن جي حقن تي قبضو ڪرڻ

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو2

آمريت خلاف مزاحمت ۽ عوامي حقن جي بحالي پيپلز پارٽي جو تاريخي ڪارنامو آهي: آصف زرداري

شهيد ذوالفقار ڀٽو ۽ شهيد بينظير ڀٽو جي جدوجهد ۽ قربانين پاڪستان ۾ جمهوريت کي مضبوط ڪيو

1973ع جو گڏيل آئين شهيد ڀٽو جو تاريخي تحفو آهي. ته ملڪ جي ايٽمي پروگرام جو بنياد پيپلز پارٽي رکيو

پيپلز پارٽي هميشه مزدور، هاري، عورتن ۽ اقليتن جو آواز رهي آهي: يوم تاسيس تي پيغام

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صدر آصف علي زرداري پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58هين يوم تاسيس تي پنهنجي پيغام ۾ شهيد ذوالفقار علي ڀٽو ۽ شهيد بينظير ڀٽو کي به خراج عقيدت پيش ڪندي چيو ته صدر چيو ته پيپلز پارٽي جي جدوجهد پاڪستان ۾ جمهوريت کي مضبوط ڪيو آمريت جي خلاف مزاحمت ۽ عوامي حقن جي بحالي

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو2

ڪراچي: پاڪستان پيپلز پارٽي جي يوم تاسيس واري جلسي ۾ پ پ چيئرپرسن بلاول ڀٽو زرداري ۽ خاتون اول آصفه ڀٽو زرداري اسٽيج تي ويٺل آهن

چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري ملڪ جي غريبن جو آواز نوجوانن ۽ هارين جي ضامن آهي: مراد علي شاهه

شهيد ڀٽو جي شهادت کان پوءِ شهيد محترمه بينظير ڀٽو کي به اسان کان الڳ ڪيو ويو

چيئرمين دنيا جو سڀ کان وڏو منصوبو ٻوڏ متاثرن لاءِ 21 لک گهر ناهڻ آهي جيڪا ڪنهن جي سوچ به نه هئي

شهيد ڀٽو غريبن، هارين، شاگردن، صحافين، ڏتڙيل طبقي جي رهنمائي ڪئي، عوام پهرين ڏينهن کان پوئلڳ آهي

لاڙڪاڻو (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي ضلعي لاڙڪاڻي طرفان پيپلز پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جي تقريب شهيد محترمه بينظير ڀٽو ميونسپل اسٽيڊيم لاڙڪاڻو ۾ منعقد ڪئي وئي ان موقعي تي تقريب کي خطاب ڪندي سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه چيو ته شهيد

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو2

ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران سڄي سنڌ ۾ موسم خشڪ رهڻ جو امڪان آهي: موسميات کاتو

ڪراچي (اي پي پي) موسميات کاتي سنڌ

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو2

لاڙڪاڻو: وڏو وزير سيد مراد علي شاهه پيپلز پارٽي جي يوم تاسيس واري جلسي کي خطاب ڪري رهيو آهي

وفاقي وزير انجنيئر امير مقام عمري جي سعادت حاصل ڪئي، ملڪ ۽ قوم جي سلامتي لاءِ خصوصي دعائون

مڪه مڪرمه (اي پي پي) ڪشمير، گلگت

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو2

پاڪستان ۽ مصر وچ ۾ واپار، سيڙپڪاري ۽ عوامي سطح جا رابطا وڌيڪ فعال بڻايا ويندا: صدر زرداري

مصر جي پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر احمد محمد عبدالعاطي ملاقات ڪندي مصري صدر جو خصوصي پيغام پهچايو

مختلف شعبن ۾ وڌندڙ موقعن مان فائدو کڻڻ لاءِ مصر جي سيڙپڪاري کي هتي وترائڻ جي حوصلا افزائي ڪئي

ٻنهي ملڪن کي گهرجي ته هو انهن لاڳاپن کي وڌيڪ منظم ۽ مستقبل تي ٻڌل تعاون ۾ تبديل ڪن: صدر

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري سان مصر جي پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر احمد محمد عبدالعاطي ملاقات ڪئي ۽ ٻطرفن لاڳاپن اقتصادي تعاون علائقائي ۽ عالمي صورتحال تي

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو2

مصر جو پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر عبدالعاطي اسلام آباد ۾ پرڏيهي وزارت پهچي ويو

اسلام آباد (اي پي پي) مصر جو پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر عبدالعاطي پرڏيهي وزارت

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو2

سعودي ۾ ايوي ايشن سيڪيورٽي قدمن سبب ايئر لائينز جا 51 جهاز متاثر

يورپي ڪمپني ”ايئر بس“ طرفان لاڳو ڪيل هنگامي قدمن سبب جهاز متاثر ٿيا

شديد شمسي تابڪاري فلائيٽ ڪنٽرول سسٽمز لاءِ اهم ڊيٽا کي خراب ڪري سگهي ٿو

رياض (اي پي پي) ايوي ايشن سيڪيورٽي قدمن سبب سعودي ايئر لائينز جا 51 جهاز متاثر ٿيا آهن پرڏيهي ميڊيا موجب سعودي گروپ جي ڪارپوريٽ ڪميونيڪيشن جي ڊائريڪٽر جنرل انجنيئر عبدالله الشهراني

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو2

وفاقي وزير انجنيئر امير مقام جي آل ڪشمير نيوز پيپر سوسائٽي جي نئين چونڊيل صدر کي مبارڪ

اسلام آباد (اي پي پي) ڪشمير گلگت بلتستان معاملن بابت وفاقي وزير انجنيئر

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو2

آمريڪا جون ڌمڪيون قبول ناهن، پنهنجي هوائي حدن جو دفاع ڪنداسين: وينزويلا

ٽرمپ جو بيان لاطيني آمريڪا خلاف نو آبادياتي رجحان ظاهر ڪري ٿو: پرڏيهي وزارت

اهو اسان جي هوائي حدن جي خودمختياري کي متاثر ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي

ڪراڪس (اي پي پي) وينزويلا آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي ان بيان جي شديد مذمت ڪئي آهي جنهن ۾ هن وينز ويلا

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو2

پاڪستان مشڪل وقت ۾ انڊونيشيا، ملائيشيا ۽ ٿائيلينڊ سان گڏ بيٺل آهي: صدر زرداري

شديد ٻوڏ سبب ٿيل وڏي جاني نقصان ۽ لکين ماڻهن جي بي دخلي تي ڏک ۽ افسوس جو اظهار

علائقائي شراڪتدارن ۽ عالمي ادارن سان رابطو ڪري متاثر ملڪن جي مدد جي ٿي غور ڪنداسين

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري ڏکڻ اوڀر ايشيا ۾ شديد ٻوڏ سبب ٿيل وڏي پيماني تي جاني نقصان

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو2

سينيٽر مشاهد حسين ايشيا يورپ پوليٽيڪل فورم جو چيئرمين چونڊجي ويو

يوريشيائي رابطه ڪاري کي هٿي ڏيڻ ۾ پاڪستان جي ڪردار جي عزم جو ورجاءُ

يوڪرين جنگ وارو بي مقصد ۽ بنا جواز تڪرار ڳالهين ذريعي ختم ٿيڻ گهرجي

اسلام آباد -30 نومبر (اي پي پي) سينيٽر مشاهد حسين سيد کي ايشيا-يورپ پوليٽيڪل فورم (اي اي پي ايف) جي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو2

اسرائيلي بربريت غزه کي انسانيت ۽ عالمي ضمير جو قبرستان بڻائي ڇڏيو آهي: اسحاق ڊار

عالمي قانون مطابق اسرائيل طرفان ڪيل جنگي ڏوهه ۽ نسل ڪشي تي جوابدهي اٽل آهي

فلسطيني عوام نسلن کان بي دخلي، جارحيت ۽ تشدد ۽ تباهه ڪندڙ محرومين کي منهن ڏنو آهي

پاڪستان فلسطينين جي خودارادي واري حق، وقار ۽ آزادي لاءِ پختي سفارتي حمايت جو ورجاءُ ڪري ٿو

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار چيو آهي، ته اڄ جڏهن عالمي برادري فلسطيني عوام سان يڪجهتي جو عالمي ڏهاڙو ملهائي رهي آهي، پاڪستان پنهنجي

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ ٽرالر ۽ موٽرسائيڪل ۾ ٽڪر، هڪ نوجوان فوت، سڃاڻپ نه ٿي سگهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ ٽرالر

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو2

قاهره: واپار وارو وفاقي وزير جام ڪمال خان جي ايٽ ملڪن جي وزارتي گڏجاڻي ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ اچي رهيو آهي

ميڪسيڪو ۾ بار ۾ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ 7 ڄڻا فوت

ميڪسيڪو سٽي (اي پي پي) ميڪسيڪو جي وچ شهر ٽولا ۾ واقع هڪ

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو2

پاڪستان کي موسمياتي خطرن کان بچائڻ لاءِ سائنسي منصوبابندي اٽل آهي: مصدق ملڪ

تبديل ٿيندڙ موسمياتي رجحان گهٽ آمدني واري طبقي لاءِ سڀ کان وڏا چئلينج بڻجندا پيا وڃن

پاڪستان حڪومت انساني، معاشي ۽ ماحولياتي اثرن کي گهٽائڻ لاءِ اڳڀرائي قدم کڻي رهي آهي

اسلام آباد (اي پي پي) موسمياتي تبديلي ۽ ماحولياتي هم آهنگي بابت وفاقي وزير ڊاڪٽر مصدق ملڪ چيو آهي،

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو2

حيدرآباد: سنڌي ٻولي جي باختيار اداري پاران ڪرايل ٻارن جي لطيف ميلي ۾ ٻارڙا ٽيبلو پيش ڪري رهيا آهن

پاڪستان گڏيل قومن جي انساني حقن واري هاءِ ڪمشنر جو 27هين ترميم بابت بيان رد ڪري ڇڏيو

قانون سازي ۽ آئين ۾ ڪنهن به ترميم جو اختيار صرف عوام جي چونڊيل نمائندن جي اختيار ۾ اچي ٿو

پارليامينٽ طرفان منظور ڪيل آئيني ترميم مڪمل طور تي پاڪستان جي آئين طريقيڪار موجب ٿي آهي

هاءِ ڪمشنر پاڪستان جي پارليامينٽ جي خودمختيار فيصلن جو احترام ڪري ۽ اهڙن بيانن کان پاسو ڪري

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان گڏيل قومن جي انساني حقن بابت هاءِ ڪمشنر جي آفيس پاران بي بنياد بيان کي رد ڪندي چيو آهي ته پاڪستان پارليامينٽ جي ٻه ٽيهائي اڪثريت سان منظور ڪيل 27هين آئيني ترميم بابت گڏيل قومن جي انساني حقن بابت هاءِ ڪمشنر جي بي بنياد خدشن تي ڳڻتي جو اظهار

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو2

وفاقي آئيني عدالت ۾ سپر ٽيڪس ڪيس جي ٻڌڻي اڄ کان شروع ٿيندي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي آئيني عدالت ۾ سپر ٽيڪس ڪيس جي ٻڌڻي

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو2

وزيراعظم يوٿ اسپورٽس هنٽ پروگرام، 4 ڊسمبر کان اسلام آباد ۾ ڪرڪيٽ مقابلن جي شروعات ٿيندي

لاهور (اي پي پي) وزيراعظم يوٿ پروگرام

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو2

فيصل آباد: يونيورسٽي آف فيصل آباد جي سالياني ڪنووڪيشن ۾ ڊگريون حاصل ڪندڙ شاگرديائيون حلف کڻي رهيون آهن

چيف آف دي ڊفينس فورسز جي مقرري بابت غير ضروري قياس آرايون پکيڙيون پيون وڃن: خواجه آصف

ان حوالي سان واضح ڪيو وڃي ٿو ته مقرري جو باقاعده عمل پهرين ئي شروع ٿي چڪو آهي

وزيراعظم جي وطن واپسي کانپوءِ چيف آف دي ڊفينس فورسز جو نوٽيفڪيشن مقرر وقت تي جاري ڪيو ويندو

هن معاملي تي بنا جواز قياس آرائيون يا بي بنياد تبصرن جي ڪا به گنجائش ناهي: بچاءَ وارو وزير

اسلام آباد (اي پي پي) بچاءَ واري وفاقي وزير خواجه محمد آصف چيو آهي ته چيف آف دي ڊفينس فورسز (CDF) جي مقرري بابت غير ضروري ۽ غير ذميوارانه قياس آرايون بنا جواز پکيڙيون پيون وڃن گڏيل

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو2

آسٽريليا ۾ 2 ننڍا جهاز فضا ۾ هڪ ٻئي سان ٽڪرائجي ويا، پائليٽ فوت

سڊني (اي پي پي) آسٽريليا ۾ 2 ننڍا

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو2

يورپي ملڪ فن لينڊ پاران پاڪستان ۾ پنهنجو سفارتخانو بند ڪرڻ جو اعلان

آپريشنل ۽ اسٽريٽجڪ سببن جي بنياد تي سفارتخانو بند ڪرڻ جو اعلان ڪيو ويو

اسلام آباد سميت ڪابل ۽ يانگون ۾ قائم سفارتخانا 2026 ۾ بند ڪيا ويندا: پرڏيهي وزارت

هيلسنڪي (م د) يورپي ملڪ فن لينڊ پاڪستان ۾ پنهنجو سفارتخانو بند ڪرڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو فن لينڊ آپريشنل ۽

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو2

ڪراچي: ڪرسمس جي آجيان لاءِ مسيحي برادري پاران نڪتل ريلي ۾ گاڏيون ۽ اٺ شريڪ آهن

پيپلز پارٽي هميشه عوام جي حڪمراني واري حق لاءِ آواز بلند ڪيو آهي: سينيٽر روبينه خالد

پارٽي جو منشور اڄ به اهو ئي آهي، اڄ به مضبوط عزم ۽ عوامي خدمت جي عڪاسي ڪري ٿو

بينظير انڪم سپورٽ پروگرام ملڪ جي غريب گهراڻن لاءِ اميد آهي: پيغام ۾ اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) بينظير انڪم سپورٽ پروگرام جي چيئر پرسن روبينه خالد پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58هين يوم

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو2

اسلام آباد ۾ جاري منصوبن جي وقت سر پڄاڻي لاءِ سمورا وسيلا ڪم آندا وڃن: محسن نقوي

وفاقي گاديءَ واري شهر جا ٽي وڏا انفرا اسٽرڪچر منصوبا تيزي سان پڄاڻي طرف وڌي رهيا آهن

روڊن جي منصوبن جي پڄاڻي سان ٽريفڪ جي رواني بهتر ٿيندي ۽ رش ۾ گهٽتائي ايندي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي گادي واري شهر اسلام آباد جا ٽي وڏا انفرا اسٽرڪچر منصوبا ڪي چوڪ فلائي اوور شاهين چوڪ

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو2

مصر جي پرڏيهي وزير جي اسحاق ڊار سان ملاقات، لاڳاپا مضبوط بڻائڻ جو عزم

پرڏيهي وزارت ۾ مصر جي پرڏيهي وزير ڊاڪٽر بدر عبدالعاطي سان وفد جي سطح تي ڳالهيون ٿيون

واپار، سيڙپڪاري، صحت، تعليم، ثقافت ۽ عوامي رابطن جي شعبن ۾ تعاون وڌيڪ وڌائڻ تي اتفاق

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار ڪالهه پرڏيهي وزارت ۾ مصر جي پرڏيهي

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو2

چاغي ضلعي ۾ پناهگير ڪئمپ مڪمل طور تي خالي، سمورا افغاني واپس روانا

انتظاميا ڪئمپ ۾ موجود گهرن ۽ دڪانن کي ڊاهڻ جو عمل به شروع ڪري ڇڏيو

گردي جنگل پناهگير ڪئمپ ۾ لڳ ڀڳ 70 هزار افغان پناهگير رهائش پذير هئا

چاغي (اي پي پي) چاغي ضلعي انتظاميه ۽ دالبندين رائفل گردي جنگل پناهگير ڪئمپ ۾ موجود سمورن افغان پناهگيرن

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو2

اسلام آباد ۾ ايف آءِ اي هٿان 296.5 ملين رپيا فراڊ ڪيس ۾ 20 جوابدار گرفتار

اينٽي ڪرپشن سرڪل هڪ وڏي ڪرپشن ڪيس ۾ 71 ڄڻن خلاف ڪيس داخل ڪيو

جوابدارن تي جعلي چالان فارم ذريعي قومي ناڻي کي وڏو مالي نقصان پهچائڻ جو الزام آهي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي تحقيقاتي ايجنسي (ايف آءِ اي) اينٽي ڪرپشن سرڪل اسلام آباد، هڪ وڏي ڪرپشن ڪيس ۾ 71 ڄڻن خلاف ڪيس داخل ڪيو آهي جن تي جعلي TR-32 چالان فارم ذريعي قومي

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو2

پيپلز پارٽي صرف سياست نه پر رت سان لکيل جدوجهد جو نالو آهي: ناصر شاهه

شهيد ذوالفقار ڀٽو پاڪستان جي سياست کي وقار، همت ۽ سچائي جا نوان دڳ ڏنا

شهيد بينظير ڀٽو جون جمهوري لاءِ قربانيون تاريخ ۾ سونهري حرفن سان لکيون وينديون

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وزير بلدياتي، هائوسنگ ۽ ٽائون پلاننگ سيد ناصر حسين شاهه پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جي موقعي تي باني شهيد ذوالفقار علي ڀٽو شهيد بينظير ڀٽو

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ انتهائي بيدردي سان قتل ڪيل شخص جو ٻوري مان اڌ ڌڙ هٿ آيو

گلشن اقبال مان ٻوري ۾ بند انساني ڌڙ مليو ٻئي ٽنگون ۽ جسم جو مٿيون حصو غائب

مقتول جي جسم کي آري يا تيز اوزار سان ڪٽيو ويو هو پوليس پاران جاچ شروع

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي گلشن اقبال بلاڪ 5 پوسٽ آفيس اسٽريٽ ۾ ٻوري ۾ بند انسان جو اڌ ڌڙ مليو پوليس

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو2

آمريڪا پاران سنگين ڏوهن ۾ ملوث افغانين جون تصويرون جاري، ملڪ بدر ڪرڻ جو اعلان

آڱوٺي صدر جو بائيڊن جي دور ۾ آمريڪا ۾ ايندڙ ڪيترن ئي افغان شهرين سنگين ڏوهه ڪيا

هوم لينڊ سيڪيورٽي کاتي ڏوهن ۾ ملوث افغان شهرين جون تصويرون ۽ ڄاڻ به جاري ڪري ڇڏي

جيڪي ماڻهو عوامي سلامتي لاءِ خطرو آهن، انهن کي ملڪ مان ڪڍيو ويندو: اختيارين

واشنگٽن (ويب ڊيسڪ) آمريڪا جي هوم لينڊ سيڪيورٽي کاتي چيو آهي ته آڱوٺي صدر جو بائيڊن جي حڪومتي دور ۾ آمريڪا ۾ داخل ٿيندڙ ڪيترن ئي افغان شهرين سنگين ڏوهه ڪيا. هوم لينڊ سيڪيورٽي کاتي سنگين ڏوهن ۾ ملوث افغان شهرين جون تصويرون ۽ ڄاڻ به جاري ڪري ڇڏي ڪاتي موجب اهي افغان شهري قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي اهلڪارن تي

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو2

سيالڪوٽ: ريسڪيو 1122 جو اهلڪار حادثي ۾ زخمي ٿيل نوجوان کي طبي امداد ڏيندي

عوامي ڀلائي ۽ سهولتن جي فراهمي حڪومت جي پهرين ترجيح آهي: دانيال چوڌري

چڪلاله ۾ گئس پائيپ لائين وڇائڻ سميت ٻيا ترقياتي منصوبا اسان جي عزم جو عملي ثبوت آهن

هر ممڪن ڪوشش ڪنداسين ته علائقي جي عوام کي پراڻن مسئلن کان ڇوٽڪارو ڏياريو وڃي

راولپنڊي (اي پي پي) سنڌ سماء واري وفاقي پارليامانی سيڪريٽري بئريسٽر دانيال چوڌري سان چڪلاله اسڪيم 3 ۽ ولايت خان ڪالوني جي عوامي نمائندن ۽ اڳواڻن ملاقات ڪئي ۽ علائقي ۾ ترقياتي ڪم

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو2

حڪومت ٻوڏ متاثر عوام جي بحالي لاءِ ڏينهن رات ڪم ڪري رهي آهي: قيصر شيخ

چنيوٽ جي ڊورانهن ۽ ٻوڏ سبب متاثر ٿيل ٻهراڙين ۾ ميڊيڪل ڪيمپس لڳايون پيون آهن

عوام جي خيرداري جي سگهه ۽ زندگي جو معيار بهتر بڻائڻ حڪومت جي اولين ترجيح آهي

چنيوٽ (اي پي پي) سيڙپڪاري بورڊ واري وفاقي وزير قيصر احمد شيخ چنيوٽ جي ڊورانهن ۽ هاٿوڪي ٻوڏ سبب متاثر علائقن جي دوري دوران بحالي جي ڪمن جو جائزو ورتو ۽ ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو2

عمران خان جون پيٽرون پارٽي چينلن تي وڃي ملڪ کي بدنام ڪري رهيون آهن: عطاءُالله تارڙ

پي ٽي آءِ باني جون ٽئي ڀيڻون 9 مئي تي به ڪور ڪمانڊر هائوس ۾ موجود هيون، شاهديون موجود آهن

اهي ان ڪري بچيل آهن ته وري عمران خان روئيندو ته منهنجي ڀيڻن کي اندر ڪيو ويو آهي

سنڌن ڀارت ۽ افغانستان جي چينلن تي انٽرويوز ڏيڻ سان ملڪ دشمن عنصرن سان ڳٺ جوڙ واضح ٿيو آهي

لاهور (م د) سنڌ سماء واري وفاقي وزير عطاءُالله تارڙ چيو آهي ته پي ٽي آءِ باني جون پيٽرون پارٽي چينلن تي وڃي ملڪ کي بدنام ڪري رهيون آهن. ڪين ٻڌي مرڻ گهرجي صحافين سان ڳالهائيندي عطاءُالله تارڙ چيو ته امن امان جي صورتحال خراب ڪري ڪنهن سان ملاقات نٿي ٿي سگهي پي ٽي آءِ جا سمورا سوشل ميڊيا اڪائونٽ

بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو2

وفاقي وزير جام ڪمال خان چوٽين ڊي 8 واپار واري وزيرن جي ڪائونسل ۾ شرڪت لاءِ قاهره پهچي ويو

قاهره (اي پي پي) واپار وارو وفاقي وزير جام ڪمال خان چوٽين ڊي 8 واپار واري

بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ ٻن ڄڻن جا لاش هٿ آيا، فائرنگ جي واقعن ۾ عورت ۽ مرد زخمي

گلاب ويجهو ڪيٽل ڪالوني مان 55 سالن جي شخص جو ڪجهه لاش مليو

سلطانا آباد پل ويجهو 60 سالن جي شخص جو لاش هٿ آيو سڃاڻپ نه ٿي سگهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن الڳ الڳ 2 لاش مليا آهن جڏهن ته 2 ڄڻا زخمي ٿي پيا. گلاب سٽي ٽائي جي

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو2

پاڪستان آفريقا اڪنامڪ ڪائونسل پاران محمد مرتضيٰ نور اسلام آباد ريجن لاءِ جنرل سيڪريٽري مقرر ڪري ڇڏيو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان آفريقا اڪنامڪ ڪائونسل (PAEC) محمد

بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو2

موسمياتي تبديلي سنڌ ۾ انساني حقن لاءِ چئلينج بڻجي چڪي آهي: آغا فخر حسين

انهي تبديليءَ جا اثر زندگي، صحت، خوراڪ، پاڻي، تعليم ۽ رهائش جهڙن بنيادي حقن تائين پهچن ٿا

ماحولياتي پاليسين ۾ انساني حقن کي مرڪزي حيثيت ڏيڻ لازمي ٿي چڪو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي انساني حقن واري کاتي (ڊائريڪٽوريٽ هيومن رائٽس) پاران هڪ مقامي هوٽل ۾ ماحولياتي تبديليءَ جي حوالي سان هڪ اعليٰ سطحي گول ميز اجلاس جو انتظام

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو2

پيپلز پارٽي هميشه عوامي حقن ۽ جمهوريت جي لاءِ جدوجهد ڪئي آهي: وڏو وزير

پارٽي جو يوم تاسيس جمهوريت، مساوات ۽ سماجي انصاف جي جدوجهد واري تحريڪ جو جشن آهي

قائد عوام شهيد ڀٽو ۽ شهيد بينظير ڀٽو تاريخي جدوجهد ڪندي عوام خاطر جانين جون قربانيون ڏنيون

صدر آصف زرداري جي قيادت صوبائي خودمختاري ۽ مفاهمت، جمهوري تسلسل جي لاءِ قدمن کي ممڪن بڻايو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58هين يوم تاسيس جي موقعي تي سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه پنهنجي پيغام ۾ چيو ته پيپلز پارٽي هميشه عوامي حقن ۽ جمهوريت جي لاءِ

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو2

لڪي غلام شاهه لڳ مهر برادري جي ٻن ڌرين ۾ هلندڙ تڪرار جو نبيرو، 86 لک 10 هزار ڏنڊ مقرر

وزيرآباد ۾ مهر هائوس تي الحاج غوث بخش خان مهر جي سرپرستي ۾ هيٺ ڌرين جو نبيرو ڪيو ويو

حافظ طارق بلوچ ڌر تي مجموعي طور تي ٿيل نقصان جو ڇهاسي لک ڏهه هزار ڏنڊ مقرر ڪيو ويو

لڪي غلام شاهه (رپورٽ عبدالرزاق مهر) لڪي غلام شاهه لڳ وزيرآباد ۾ مهر هائوس تي مهر برادري جي ٻن ڌرين ۾ فيصلو ڪيو ويو فيصلي ۾ سابق ايم اين اي الحاج غوث بخش خان مهر جي

بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو2

لاڙڪاڻي، ڪوٽ غلام محمد، عمرڪوٽ، ٽنڊو محمد خان ۽ حيدرآباد ۾ پ پ پ جا ڪارڪن ۽ اڳواڻ پارٽي جي يوم تاسيس جا ڪيڪ ڪاٽي رهيا آهن

Daily Ibrat Karachi Monday 1st December 2025
سال (18) سومر پهرين ڊسمبر 2025ع 09 جمادي الثاني 1447 هه صفحا 6 - ملهه 30 وپيه شمارو (71)
Daily Ibrat Hyderabad Monday 1st December 2025

ڪراچي ۾ سنڌ يوٿ سائنس ۽ ٽيڪنالاجي فيسٽيول جي پڄاڻي، انعام ورهايا ويا

رانديون ۽ نوجوانن جي معاملن واري کاتي جي انتظام هيٺ فيسٽيول ٽي ڏينهن جاري رهيو

فيسٽيول ۾ سرڪاري ۽ خانگي يونيورسٽين جي 70 کان وڌيڪ شاگردن پنهنجا منصوبا پيش ڪيا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي رانديون ۽ نوجوانن جي معاملن واري کاتي جي انتظام هيٺ سنڌ يوٿ ڪلب گلستان جوهر ۾ جاري ٽي ڏينهن وارو سنڌ يوٿ سائنس ۽ ٽيڪنالاجي فيسٽيول ڪاميابيءَ سان پڄاڻي تي پهتو پڄاڻي واري تقريب جو خاص مهمان ڪمشنر ڪراچي سيد حسن نقوي هو جڏهن ته رانديون وارو سيڪريٽري منور علي مهيسر به شريڪ هو. ڪمشنر ڪراچي مختلف اسٽالز جو دورو ڪيو ۽ نوجوانن کان معلومات حاصل ڪئي ترجمان جو چوڻ هو ته سنڌ يوٿ سائنس ۽ ٽيڪنالاجي فيسٽيول ۾ 40 کان وڌيڪ سرڪاري ۽ خانگي يونيورسٽين جي 70 کان وڌيڪ شاگردن پنهنجا سائنس، ٽيڪنالاجي ۽ سماجي ڀلائي سان لاڳاپيل منصوبا پيش ڪيا. نمائش ۾ هڪ جديد اي آءِ روبوٽ به سڀني جو ڌيان ڇڪايو ... پيش ڪيو جيڪو هڪ ئي وقت هوا ۽ سج کان بجلي پيدا ڪري ٿو ان جي تياري تي تقريباً 50 هزار روپيا لاڳت آئي ۽ اهو هڪ گهر جي بنيادي برقي اوزارن کي هلائڻ جي صلاحيت رکي ٿو ڪمشنر ڪراچي سيد حسن نقوي بهترين پروجيڪٽس پيش ڪندڙ شاگردن ۾ انعام ورهايا. ڊائو يونيورسٽي جي شاگردن پهرين پوزيشن حاصل ڪري هڪ لک روپيا نقد انعام حاصل ڪيو جڏهن ته ضياءُ الدين يونيورسٽي جي شاگردن ٻي پوزيشن ماڻي 75 هزار ۽ همدرد يونيورسٽي جي شاگردن ٽئين پوزيشن حاصل ڪري 50 هزار روپيا نقد انعام وصول ڪيو. ڪمشنر ڪراچي پوزيشن حاصل ڪندڙ شاگردن لاءِ اضافي طور تي پنجويهه پنجويهه هزار روپيا انعام جو اعلان به ڪيو ڪمشنر ڪراچي سيد حسن نقوي ان موقعي تي خطاب ڪندي چيو ته رانديون واري کاتي جي انتظام هيٺ ٿيل هن نمائش جو انعقاد ساراهه جوڳو قدم آهي نوجوانن جيڪي پروجيڪٽس تيار ڪيا آهن اهي قومي صنعتي ۽ ترقياتي تقاضائن موجب آهن. هن چيو ته ان ساڻ باصلاحيت نوجوانن جي حوصلہ افزائي ٿيندي ۽ کين پنهنجي صلاحيتون نکارڻ جو موقعو ملندو. هن اها به اميد ظاهر ڪئي ته اسڪولن جي شاگردن لاءِ به اهڙي ئي طرز جا پروگرام منعقد ٿيڻ گهرجن. رانديون واري سيڪريٽري منور ... جڏهن ته صوبي جي مختلف حصن مان 1500 کان وڌيڪ شاگردن ۽ شاگردياڻين فيسٽيول ۾ شرڪت ڪئي. تقريب ۾ ڊائريڪٽر رانديون اسد اسحاق نوجوانن جي معاملن واري ڊپٽي ڊائريڪٽر سيد حبيب الله اسسٽنٽ ڊائريڪٽرز رضوان احمد ملاح معيز احمد سومرو ڊي ايس اوز اسماعيل شاه محمد عثمان شڪيل احمد، سني پروين حاجرا نواب ۽ مختلف يونيورسٽين جي پروفيسرن ۽ استادن به شرڪت ڪئي.

ڪراچي ڪياماڙي ۾ ٻه مسافر لانچون ٽڪرائجي ويون، هڪ عورت فوت

منهوڙي کان بابا ڀٽ ويندڙ لانچون ٽڪرائجڻ سبب عورت سمنڊ ۾ ٻڏي فوت ٿي

سمنڊ ۾ ٻڏي ويل عورتن ۽ ٻارن سميت 7 ماڻهن کي نيم بيهوشي واري حالت ۾ ڪڍيو ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪياماڙي گيٽ نمبر 1 جي ويجهو ٻه مسافر لانچون ٽڪرائجي ويون. حادثي ۾ هڪ عورت فوت ٿي وئي، زخمين کي اسپتال منتقل ڪيو ويو. ڪياماڙي ۾ افسوسناڪ واقعو پيش آيو آهي جتي ٻه مسافر لانچون ٽڪرائجي ويون. ريسڪيو ذريعن جو چوڻ آهي ته ڪياماڙي ۾ پيش آيل حادثي ۾ هڪ عورت سمنڊ ۾ ٻڏي پنهنجي حياتي وڃائي ويٺي، جڏهن ته 7 ماڻهن کي بچايو ويو. ريسڪيو ذريعن جو چوڻ آهي ته عورتن ۽ ٻارن سميت 7 ماڻهن کي نيم بي هوشي واري حالت ۾ ريسڪيو ڪيو ويو. لانچن ۾ 20 کان 25 ماڻهو سوار هئا. ايس ايس پي امجد شيخ جو چوڻ آهي ته 10 کان 12 زخمين کي خانگي اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي ريسڪيو ڪيل ٻن ٻارن جي حالت نازڪ آهي. هن وڌيڪ چيو ته متاثر ٿيل لانچون ڪياماڙي منهوڙا کان بابا ڀٽ وڃي رهيون هيون. ڪياماڙي پوليس جو اضافي عملو به موجود آهي.

آمريڪي صدر وينزويلا ۾ ڪارروائيون تمام جلد شروع ڪرڻ جو اشارو ڏئي ڇڏيو

علائقي ۾ اعليٰ سطحي بريفنگز ۽ وڏانڊ فوجي طاقت جي مظاهري کان پوءِ آپشنز جو فيصلو ڪيو ويو

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ اشارو ڏنو آهي ته آمريڪا وينزويلا جي زمين اندر منشيات جي اسمگلنگ جي نيٽ ورڪس خلاف هڪ نئون قدم کڻڻ جي تياري ڪري رهيو آهي. پرڏيهي ميڊيا موجب آمريڪي نيٽ ورڪ سي اين اين پنهنجي رپورٽ ۾ ٻڌايو آهي ته ٿينڪس گيونگ جي موقعي تي آمريڪي فوجين سان هڪ ڪال دوران ڊونلڊ ٽرمپ چيو ته زميني ڪارروائيون تمام جلد شروع ٿينديون اهو هڪ اهڙو اضافو آهي جيڪو لاطيني آمريڪا ۾ آمريڪي قاعدن ۾ تبديلي جي عڪاسي ڪري ٿو رپورٽ مطابق اهي بيان ان ڳالهه طرف اشارو ڪن ٿا ته ڊونلڊ ٽرمپ گذريل هفتن ۾ علائقي ۾ اعليٰ سطح جي بريفنگز ۽ وڏانڊ فوجي طاقت جي مظاهري کان پوءِ پنهنجي آپشنز جو فيصلو ڪري ورتو آهي. آمريڪي انتظاميه هن هفتي وينزويلا جي صدر نڪولس مادورو ۽ ان جي ڪيترن ئي اتحادين کي هڪ پرڏيهي دهشتگرد تنظيم جي ميمبر طور نامزد ڪيو آهي

وفاقي آئيني عدالت ۾ اڄ کان شروع ٿيندڙ عدالتي هفتي ۾ 3 بينچز ڪيس جون ٻڌڻيون ڪنديون

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي آئيني عدالت ۾ اڄ سومر پهرين ڊسمبر کان شروع ٿيندڙ عدالتي هفتي دوران 3 مختلف بينچز ڪيسز جي ٻڌڻي لاءِ مقرر ڪيون ويون آهن عدالتي شيڊول موجب سومر پهرين ڊسمبر کان شروع ٿيندڙ عدالتي هفتي ۾ اهم آئيني نوعيت جا ڪيس مختلف بينچز آڏو پيش ٿيندا. چيف جسٽس امين الدين خان جي سربراهي ۾ ٽي رڪني بينچ سڄي هفتي دوران مختلف اهم ڪيسز ٻڌندي ٻئي طرف جسٽس عامر فاروق ۽ جسٽس روزي خان تي ٻڌل ٻه رڪني بينچ به پهرين ڊسمبر کان ڪاز لسٽ ۾ شامل ڪيسن جي ٻڌڻي ڪندي اهڙي طرح جسٽس علي باقر نجفي ۽ جسٽس ڪريم خان آغا تي ٻڌل بينچ نمبر 3 به مختلف آئيني درخواستن ۽ اپيلن تي ٻڌڻي لاءِ دستياب هوندي

بقايا	1	سستو

جاري ڪيل نوٽيفڪيشن موجب، حڪومت آئل اينڊ گئس ريگيوليٽري اٿارٽي (اوگرا) جي سفارشن جي بنياد تي پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ نظرثاني ڪئي آهي نوٽيفڪيشن ۾ چيو ويو آهي ته پيٽروليم شين جون نيون قيمتون 1 ڊسمبر 2025 کان ايندڙ 15 ڏينهن لاءِ لاڳو ٿينديون حڪومت پيٽرول جي قيمت ۾ 2 رپيا في ليٽر گهٽتائي ڪئي آهي جنهن کان پوءِ پيٽرول جي في ليٽر قيمت 265.45 رپين کان گهٽجي 263.45 رپيا ٿي وئي آهي نوٽيفڪيشن موجب، هاءِ اسپيڊ ڊيزل في ليٽر جي قيمت ۾ 4.79 رپيا گهٽتائي ڪئي وئي آهي ۽ هاءِ اسپيڊ ڊيزل جي في ليٽر جي نئين قيمت 279.65 رپيا مقرر ڪئي وئي آهي جڏهن ته پراڻي قيمت 284.44 رپيا في ليٽر هئي.

بقايا	2	بلاول ڀٽو

جي برابر هجي ميڊيا سيل بلاول هائوس پاران جاري ڪيل پريس ريليز موجب، پ پ چيئرمين پنهنجي پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جي موقعي تي ملڪ جي تاريخ جي ...

پوءِ جيڪي به چوندون ٿيون اُنهن ۾ عوام پيپلز پارٽي تي ڀروسو ڪري ڀيريان کان پيپلز پارٽي کي وڌيڪ سيٽون ڏياريون هن چيو ته چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري اسان جو مستقبل ملڪ جي غريبن جو آواز نوجوانن ۽ هارين جي ضامن آهي جيڪو اسان جي اڳواڻي ڪري رهيو آهي. چيئرمين جو ڪارنامو آهي ته دنيا جو سڀ کان وڏو منصوبو ٻوڏ متاثرن لاءِ 21 لک گهر ٺاهڻ آهي جيڪا ڪنهن جي سوچ به نه هئي هن چيو ته اڄ اسان کي وچن ڪرڻو آهي ته پيپلز پارٽي کي اڃان وڌيڪ مضبوط ۽ جدوجهد ڪنداسين. 1988ع ۾ جيئن شهيد محترمه بينظير ڀٽو وزيراعظم بڻي هئي تيئن اسين چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري کي وزيراعظم بڻائينداسين هن چيو ته پاڪستان جي 133 ضلعن ۾ يوم تاسيس جا اجتماع ٿي رهيا آهن پوري دنيا ۾ اٿين ناهي ٿو ته ايتري ميڙ کي پارٽي چيئرمين خطاب ڪري. ايم پي اي جميل احمد سومرو خطاب ڪندي چيو ته پاڪستان پيپلز پارٽي جو بنياد محنت ڪش طبقي جي لاءِ جاڳوڙ ڪرڻ هو پاڪستان پيپلز پارٽي هن وقت تائين ڪل 15 سال حڪومت ۽ 40 سالن ...

اميد ظاهر ڪئي ته هو آئنده به علائقي جي مسئلن جي حل ۽ وڌيڪ ترقياتي منصوبن ۾ ڀرپور ڪردار ادا ڪندو

بقايا	12	قيصر شيخ

ته حڪومت متاثر عوام جي بحالي لاءِ ڏينهن رات ڪم ڪري رهي آهي هن ٻڌايو ته هي علائقو چنيوٽ شهر کان اٽڪل 45 منٽن جي مفاصلي تي واقع آهي ۽ ويجهڙ ۾ ئي تعلقي جي حدن ۾ شامل ڪيا ويا آهن ان لاءِ هتي بنيادي سهولتن جي کوٽ آهي وفاقي وزير چيو ته ڊراڻهن ٻهراڙين ۾ ميڊيڪل ڪيمپس لڳايون وڃن آهن جتي وڏي انگ ۾ ماڻهو مفت علاج مان فائدو کڻي رهيا آهن هتي اسپتال ۽ ماهر ڊاڪٽرن جي کوٽ سبب ماڻهن کي علاج لاءِ ڏکيو سفر ڪرڻو پوندو آهي. هن جو چوڻ هو ته حڪومت صحت ۽ تعليم جي شعبن ۾ بهتري لاءِ خاص ڌيان ڏئي رهي آهي، پر آبادي ۾ تيزي سان اضافو ٿيڻ سبب وڌيڪ سهولتن جي فراهمي اڻٽر آهي هن ان ڳالهه تي زور ڀريو ته عوام جي خريداري جي سگهه ۽ زندگي جو معيار بهتر بڻائڻ حڪومت جي اولين ترجيح آهي هن چيو ته ...

9 سرڪاري اهلڪار به شامل آهن جن ۾ 4 سينٽر آڊيٽرز ۽ هڪ اسسٽنٽ اڪائونٽس آفيسر شامل آهي ايف آءِ اي مطابق جوابدارن مبينا طور تي وفاقي ٽيڪس آفيس (ايف ٽي او) اسلام آباد جي آفيسرن سان ڳٺ جوڙ ڪندي اسٽامپ پيپرز عدالت فيس جا دستاويزا ۽ غير ملڪي بلز غيرقانوني طور تي جاري ڪيا، بغير حڪومتي فيس جمع ڪرائي اهلڪار ٻڌايو ته جوابدارن 2638 جعلي يا بي بنياد TR32 چالان فارم استعمال ڪري سرڪاري آمدني ۾ غبن ڪئي شروعاتي ڪاٿي موجب قومي ناڻي کي لڳ ڀڳ 296.5 ملين رپين جو نقصان ٿيو جاچ مان خبر پئي ته جوابدارن پنهنجي سرڪاري پوزيشن جو ناجائز فائدو کنيو ۽ رياستي فنڊز کي سنگين نقصان پهچايو هن وڌيڪ ٻڌايو ته مالي نقصان جو مڪمل اندازو ايف ٽي او اسلام آباد گذريل 10 سال جي رڪارڊز جي فارنزڪ آڊٽ ڪانپوءِ لڳايو ويندو گرفتار جوابدارن کي حراست ۾ وٺي ڇڏيو آهي ۽ جاچ جي شروعات ڪري ڇڏي آهي ايف آءِ اي جون باقي مفرور جوابدارن کي گرفتار ڪرڻ لاءِ ڇاپا جاري آهن

ايشيا ۽ يورپ ۾ منعقد ٿين ٿا. مشاهد حسين ايشيا ۾ رابطاڪاري کي هٿي ڏيڻ ۾ پاڪستان جي ڪردار خاص طور تي ڏکڻ ايشيا ۽ وچ ايشيا جي وچ ۾ ۽ ان کان اڳتي يوريشيا تائين خاص طور تي جاگرافيائي معيشت (جيو اڪنامڪس) ۽ جاگرافيائي سياست (جيو پوليٽڪس) جي اڀرندڙ چئلينجن تي به روشني وڌي هن پاڪستان کي اوڀر ۽ اولهه وچ ۾ هڪ مثالي پل قرار ڏنو سينيٽر مشاهد حسين آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي يوڪرين جنگ جي خاتمي لاءِ 28 نقطن واري منصوبي جي آجيان ڪندي چيو ته اهو بي مقصد ۽ بنا جواز تڪرار ڳالهين ذريعي ختم ٿيڻ گهرجي هن ڊونلڊ ٽرمپ کي هڪ اهڙو آمريڪي اڳواڻ طور ساراهيو جيڪو نه جنگجو آهي ۽ نه ئي سرد جنگ جو علمبردار آهي سينيٽر مشاهد حسين واپار سيڙپڪاري، معيشت، تعليم ۽ سائنس ۽ ٽيڪنالاجي جي شعبن ۾ پاڪستان جي يورپ سان لاڳاپن تي به ڳالهائيندي چيو ته گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي ميمبر جي حيثيت سان پاڪستان قانون جي حڪمراني ۽ گڏيل قومن جي چارٽر جي تحفظ ...

جي خواهش جو اظهار ڪيو ڏرين علائقائي ۽ عالمي معاملن تي به خيالن جي ڏي وٺ ڪئي ۽ امن ۽ استحڪام ۽ ترقي لاءِ گڏيل ڪوششون جاري رکڻ جي عزم کي ورجايو ان کان اڳ صدر مملڪت ۽ مصر جي پرڏيهي وزير وچ ۾ نوڪيلاڻي ۾ ملاقات پڻ ٿي جنهن ۾ گڏيل دلچسپي جي معاملا بحث هيٺ آيا. ان موقعي تي نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار سينيٽر شيري رحمان سيد نيئر حسين بخاري ۽ پرڏيهي سيڪريٽري سميت پاڪستان ۾ مصر جو سفير ڊاڪٽر ايهاب محمد عبدالحميد حسن به موجود هئا.

بقايا	28	جهاز متاثر

انڪشاف ڪيو آهي ته گروپ جي ايئر بس اي-320 ماڊل جي جهازن جو تعداد 108 آهي يورپي ڪمپني "ايئر بس" طرفان لاڳو ڪيل هنگامي قدمن سبب اٽڪل 51 جهاز متاثر ٿيا آهن هن ٻڌايو ته گروپ يورپي ايوي ايشن سيفٽي ايجنسي جي فيصلي کان اڳ ئي فوري طور تي مسئلو حل ڪرڻ شروع ڪري ڇڏيو هو سعودي ايئر لائين ڪمپنين ايئر بس جي تاريخ ۾ سڀ کان ...

... ۾ ڪا به تبديلي ڪرڻ جو ارادو نٿو رکي

بقايا	29	وينزويلا

خلاف ڪارروائي جو اشارو ڏنو آهي پرڏيهي ميڊيا موجب وينزويلا جو چوڻ آهي ته سنڌس هوائي دائرو مڪمل طور تي بند سمجهڻ گهرجي وينزويلا جي پرڏيهي وزارت جي بيان ۾ آمريڪا کي نوآبادياتي خطرو قرار ڏيندي چيو آهي ته سنڌن ملڪ ان نوآبادياتي خطري جي شديد مذمت ڪري ٿو جيڪو سنڌس هوائي حدن جي خودمختياري کي متاثر ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي اهو هڪ نئون ۽ ڊيارينڊڙ غيرقانوني ۽ بنا جواز حملو آهي جيڪو وينزويلا جي عوام خلاف آهي ڊونلڊ ٽرمپ جو اهو اعلان اهڙي وقت ۾ آيو آهي جڏهن آمريڪا ساموندي ڪيريبين جي علائقن ۾ وسيع پيماني تي آمريڪي فوج موڪلي وينزويلا تي دٻاءُ وڌائي رهيو آهي وينزويلا جي حڪومت چيو آهي ته ٽرمپ جو بيان لاطيني آمريڪا خلاف نوآبادياتي رجحان ظاهر ڪري ٿو بيان ۾ ان ڳالهه تي زور ڀريو ويو آهي ته هو پرڏيهه مان ڪنهن به ڊڪٽيشن کي قبول نه ڪندو اسان جي هوائي حدن جو احترام ضروري آهي ۽ ڪنهن به پرڏيهي خطري کي قبول نه ڪيو ويندو.

بقايا	30	پهچي ويو

پهچي ويو پرڏيهي وزارت آمد تي نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار مصري پرڏيهي وزير جي آجيان ڪئي آچر ڏينهن پرڏيهي وزارت مان جاري بيان مطابق دوري دوران ٻئي ملڪ اهم ٻه طرفي معاملن تي مشاورت ڪندا.

بقايا	31	مبارڪ

امير مقام آل ڪشمير نيوز پيپر سوسائٽي جي نئين چونڊيل صدر سردار زاهد تبسم کي مبارڪ ڏني آهي هن نائب صدر نثار ڪياني ۽ ٻين چونڊيل عهديدارن کي مبارڪ ڏني آچر ڏينهن وزارت مطابق مکي شريف مان پنهنجي پيغام ۾ وفاقي وزير اميد ظاهر ڪئي ته سردار زاهد تبسم ...

بقايا	35	خواجہ آصف

ڏينهن پنهنجي ٽوئيٽ ۾ دفاع واري وزير خواجہ محمد آصف چيو ته ان حوالي سان اهو واضح ڪيو وڃي ٿو ته مقرري جو باقاعده عمل پهرين ئي شروع ٿي چڪو آهي وزيراعظم جلد واپس وطن پهچي رهيو آهي سنڌس واپسي کانپوءِ چيف آف ڊي ڊفينس فورسز جو نوٽيفڪيشن مقرر وقت تي جاري ڪيو ويندو. وفاقي وزير خواجہ محمد آصف چيو ته ان معاملي تي قياس آرائيون يا بي بنياد تبصرن جي ڪا به گنجائش ناهي

بقايا	36	اعلان

اسٽريٽجڪ سببن جي بنياد تي پاڪستان ۾ سفارتخانو بند ڪرڻ جو اعلان ڪيو آهي فن لينڊ جي پرڏيهي وزارت موجب پاڪستان، افغانستان ۽ ميانمار ۾ سفارتخانو بند ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي پرڏيهي وزارت چيو ته اسلام آباد، ڪابل ۽ يانگون ۾ قائم سفارتخانا 2026 ۾ بند ڪيا ويندا. اهو فيصلو لاڳاپيل ملڪن جي سياسي صورتحال ۾ تبديلين ۽ فن لينڊ سان محدود واپاري ۽ اقتصادي لاڳاپن سان جڙيل آهي.

روزاني عبرت

ايڊيٽوريل

پاڪ - افغان لاڳاپن ۾ ڏنڊون تاڻ ۽ دهشتگرديءَ جو وڌندڙ خطرو
صفحو 4

محمود شام
رهبر اُهي ٿي رهيا آهن...
صفحو 4

حڪومت ڪاروڪاري ڪيسن تان هٿ ڪڍي!
ايڊووڪيٽ عبيدالله
صفحو 4

مسعود احمد خاصخيلي
موسيقيءَ ۽ آرٽ جا انساني احساسن تي اثر
صفحو 4

سنڌ ۾ ڪمند جو سيزن شروع ٿيندي ئي ڳُڙ ۽ ڪيميڪل مان ٺهيل ماکي جو وڪرو شروع

اهڙي ماکي ڏاهيندڙ فيس بڪ تي ۽ ننڍي پيماني تي دڪانن ۽ آفيسن ۾ عام ماڻهن کي ماکي وڪرو ڪندي نظر ايندا

جعلي ماکي ۾ ڳڙ جو شربت آهي اهو اهڙي طرح ڏاهيو ويندو آهي جو اهو بلڪل حقيقي ماکي وانگر ۽ وڏي پيماني تي نظر اچي، ماکي وڪرو ڪندڙ

ملڪ ۾ ايٽريون مکيون نه آهن جيٽريون ماکي مقامي طور تي ۽ سوشل ميڊيا ذريعي ملڪ ۾ وڪرو ٿي رهي آهي: شهري

سوڀوديرو (ن ع) تعلقه سوڀوديرو ضلعو خيرپور ميرس سميت اندرون سنڌ ۾ ڪمند جو سيزن شروع ٿيندي ئي ڳُڙ جي شربت مان ٺهيل ڪيميڪل مليل ماکي وڏي پيماني تي وڪرو ٿيڻ شروع ٿي ويو آهي ان حوالي سان اهو معلوم ٿيو آهي ته ماکي ڏاهيندڙ فيس بڪ تي ۽ ننڍي پيماني تي دڪانن ۽ آفيسن ۾ عام ماڻهن کي ماکي وڪرو ڪندي نظر ايندا، جيڪو بلڪل حقيقي ماکي وانگر آهي هڪ ماکي وڪرو ڪندڙ چيو ته جعلي ماکي ۾ جوهر ڪجهه حقيقي ماکي ۽ مشين ذريعي ڳُڙ جو شربت آهي اهو ڪيئن اهڙي طرح ڏاهيو ويندو آهي جو اهو بلڪل حقيقي ماکي وانگر ۽ وڏي پيماني تي نظر اچي! جعلي ماکي جو ڪاروبار سڄي سنڌ ۾ پنهنجي عروج تي پهچي چڪو آهي جڏهن ته ماکي وڪرو ڪندڙ وڏا ڪاروباري ماڻهو فيس بڪ ذريعي هي ڪاروبار ڪري رهيا آهن ماڻهن چيو ته ملڪ ۾ ايٽريون مکيون نه آهن جيٽريون ماکي مقامي طور تي ۽ سوشل ميڊيا ذريعي ملڪ ۾ وڪرو ٿي رهي آهي

سوڀوديرو: ڳُڙ ۽ ڪيميڪل مان ٺهيل ماکين جا شيشا پيل نظر اچي رهيا آهن

شاعر آزاد انصاريءَ جي شعري مجموعي 'خواب هجن آزاد' جي مهورتي تقريب

سکر (بيورو رپورٽ) آزاد انصاري اهو نوجوان شاعر آهي جنهن مختصر وزن بحر واري شاعريءَ سان نڀايو آهي آزاد انصاريءَ مسلسل لکيو آهي جنهن جو ثبوت سندس هي شاعريءَ جو ڪتاب 'خواب هجن آزاد' آهي اهڙن خيالن جو اظهار نالي واري شاعر اياز گل ڪيو. نئين ٽهيءَ جي نوجوان شاعر آزاد انصاريءَ جي پهرين شعري مجموعي 'خواب هجن آزاد' جي مهورتي تقريب کي صدارتي خطاب دوران سنڌ چلڊرنس اڪيڊمي ۾ ڪيو سنڌي ادبي سنگت شاخ خيرپور پاران پوينٽ پبلشنگ هائوس خيرپور جي سهڪار سان منعقد ڪيل مهورتي تقريب ۾ اياز گل اهو به چيو ته ڪتاب جو نالو پڻ منفرد آهي جيڪو شاعر جي شخصيت ۽ شاعريءَ کي ٺهڪي ٿو هي اهو نوجوان شاعر آهي جنهن مسلسل لکيو آهي مهمان خاص نالي واري ڪهاڻيڪار ...

سرهاڙي ۾ مختلف اسڪولي شاگردن ۽ شاگردياڻين ۾ تقريري مقابلو

پيپلزپارٽي سٽي سرهاڙي جي صدر ڪاشف مگسي پاران مقابلا ڪرايا ويا

پوزيشن ڪٽندڙ ٻارڙن ۾ شيلڊس اعزازي سرٽيفڪيٽس ۽ ڪيش انعام تقسيم ڪيا ويا

سرهاڙي (ن ع) سرهاڙي شهر ۾ پيپلزپارٽي سٽي سرهاڙي جي صدر ڪاشف ... هيڊماسترن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي، جن ۾ هيڊماستر عبدالحق زرداري ...

مٽياري: پ پ پاران جلسي ۾ مخدوم فخر الزمان ويٺل آهي

پيپلزپارٽي ضلع مٽياري پاران پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جو جلسو

ايم پي اي مخدوم فخرالزمان، ضلعي صدر امير شاهه هاشمي شريڪ ٿيا

چيئرمين جي خطاب دوران ڪارڪن جو جوش ۽ خروش ڏسڻ وٽان هو

باڊهه تعلقه موومينٽ پاران شهر کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ 332 هين هفتي ۾ احتجاجي ريلي

هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي باڊهه ميڊيا هائوس کان ٽائون هال تائين احتجاجي ريلي ڪڍي مظاهرو ڪيو ويو

اسان باڊهه واسي سمجهون ٿا ته باڊهه جي ترقي ۽ خوشحالي باڊهه کي تعلقي جو درجو ملڻ سان منسوب آهي: زيب علي ساريو

اسان گذريل سٺن سالن کان تتي، ٿڌي، طوفان ۽ برسات سميت ڪورونا ويا جهڙن ڏينهن ۾ به سراپا احتجاج ٻڌيل رهياسين

تعلقي جو درجو نه ملڻ اسان سان نسورو ظلم آهي، جيڪو برداشت نه ڪيو ويندو، بنادير باڊهه کي تعلقي جو درجو ڏئي بيچيني ختم ڪئي وڃي

باڊهه (ن ع) باڊهه تعلقه موومينٽ پاران شهر کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ موومينٽ جي ڊپٽي ڪنوينر زيب علي ساريو جي اڳواڻيءَ ۾ 332 هين هفتي به هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي باڊهه ميڊيا هائوس کان ٽائون هال تائين احتجاجي ريلي ڪڍي مظاهرو ڪيو ويو مظاهري ۾ مختلف مڪتبه فڪر سان سلهاڙيل شخصيتن علي انور عسڪري، ڪامريڊ محمد علي خشڪ اصغر نوناري، غلام شبير حيدري، گل منير ڦليوٽو محمد امين سيال، علي بخش سولنگي، عامر چانڊيو لياقت ڪوڪر، وقار سنڌي، فقير جلال سارير ۽ ٻين شرڪت ڪري باڊهه کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ زوردار نعريبازي ڪئي ان موقعي تي ڳالهائيندي احتجاج ڪندڙن چيو ته اسان باڊهه واسي سمجهون ٿا ته باڊهه جي ترقي ۽ خوشحالي باڊهه کي تعلقي جو درجو ملڻ سان منسوب آهي ان ڪري اسان گذريل سٺن سالن کان تتي، ٿڌي، طوفان ۽ برسات سميت ڪورونا ويا جهڙن ڏينهن ۾ به سراپا احتجاج ٻڌيل رهياسين، پر سنڌ حڪومت اسان جي آواز کي ٻڌو اڻ ٻڌو ڪري ڇڏيو آهي هٿن چيو ته باڊهه کي تعلقي جو درجو ملڻ اسان شهرين جو آئيني ۽ جمهوري حق آهي، باڊهه شهر 14 وارڊن تي مشتمل ڏيڍ لک آبادي رکندڙ شهر آهي جيڪو پنهنجي چوڌاري تعلقي جو درجو مليل شهرن کان پڻ وڏو آهي جنهن کي تعلقي جو درجو نه ملڻ اسان باڊهه واسين سان نسورو ظلم آهي، جيڪو ڪنهن به صورت ۾ برداشت نه ڪيو ويندو هٿن گهر ڪئي ته بنادير باڊهه کي تعلقي جو درجو ڏئي شهرين ۾ ڦهليل بيچيني ختم ڪئي وڃي

باڊهه: شهر کي تعلقي جو درجو ڏيارڻ لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

ڊاڪٽر سميع الله سومرو ٽيون ڀيرو ايس ايس پي خيرپور مقرر

سنڌي ماڻهن جي ول ڏڻان تخليق سنڌ حقن بابت ٿي سگهي ٿي: اقبال ڪوڪر

سارنگ جو مزاحمتي انداز ئي پنهنجو اهي، سارنگ امر جي نظم بابت ويچار

شهيد پٽو جو نعرو روٽي، ڪپڙو ۽ مڪان پيپلز پارٽي جو منشور آهي: زاهد شاهه

بلاول پٽو جي قيادت ۾ روٽي ڪپڙو گهر جي فراهمي جو سلسلو جاري آهي

هي ڏينهن پاڪستان جي سياسي تاريخ ۾ هڪ اهم سنگ ميل آهي

فرض جي ادائگي دوران جان قربان ڪندڙ پوليس ڪانسٽيبل جهانزيب جتوئي جي نماز جنازه ادا

پوليس ڪانسٽيبل جهانزيب جتوئي جي نماز جنازه پوليس لائن ۾ ادا ڪئي وئي، سرڪاري ۽ احترام سان ادا ڪئي وئي

سکر: شهيد پوليس اهلڪار جي جنازي نماز ادا ڪئي پئي وڃي

ايڊووڪيٽ شفقت شاهه، حسيب جمالي جي ڪراچي هاءِ ڪورٽ بار ايسوسيئيشن جو صدر جونجيڻ تي مبارڪباد ڏني

جادو ٽوڻن ۽ استاد جا قاتل گرفتار نه ٿيڻ خلاف ڀاءُ جو احتجاج

اقليتي فورم حيدرآباد طرفان "آئين جا تحفظات ۽ برابري جا شهري" سيمينار

پيپلز پارٽي آئين جي آرٽيڪل 41 ۽ نظرياتي جو واعدو ڪيو هو، ناصر وليم

اڄ سيمينار جي ذريعي ان آرٽيڪل تي عملدرآمد لاءِ مطالبو ڪريون ٿا

حيدرآباد: اقليتي فورم طرفان ڪرايل سيمينار کي مقرر خطاب ڪندي

سکر ۾ پيپلز پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جي موقعي تي عوامي ريلي ڪڍي وئي

جيالن، عورتن، نوجوانن ۽ ٻزرگن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪري شهيد قائدين سان پنهنجي لازوال وابستگيءَ جو اظهار ڪيو

ٽنڊوآدم مان پيپلزپارٽي جي يوم تاسيس جلسي لاءِ قافلو سانگهڙ روانو

قافلي جي اڳواڻي ايم اين اي صلاح الدين جونيجو ۽ ايم پي اي ڪري رهيا هئا

ٽنڊوآدم: پ پ جي يوم تاسيس جي جلسي ۾ شرڪت لاءِ قافلو روانو ٿيندي

حاجي عبدالرزاق ميمڻ جي ياد ۾ ملهه ملاڪڙي جو مقابلو

سٽي پريس ڪلب جي ميزباني هيٺ ڏينهن جو پروگرام رکيو ويو

باڊهه ۾ 12 سالن کان بند پيل اسپتال ٻيهر کولڻ جو مطالبو

سجاول ۾ پاڪستان پيپلزپارٽي جي 58 هين يوم تاسيس ملهايو ويو

خيرپور جي سنڌ چلڊرن اڪيڊمي اسڪول ۾ ثقافتي ڏهاڙي جي تقريب

سنڌ جي ثقافت تهذيب، روايتن، مزاج ۽ سڀ جي علامت آهي: قربان منگي

ايج پي جي بدين جي سالياني چونڊن ۾ سينئر صحافي عطا چانڊيو صدر چونڊيو ويو

حيدرآباد جي اقليتي برادري پاران پارٽي گهوٽڪي وزير خلاف احتجاجي مظاهرو

پارٽي زير پنهنجي ملڪ جون نڪاحيون لٽائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي: ڊاڪٽر امرشي

سينيارٽي بالا جي معزز شخصيت استاد خدا بخش پيرزادو وفات ڪري ويو

حيدرآباد پريس ڪلب ۾ وزيراعظم الله بخش سومرو جي موضوع هيٺ ويبنار

شهيد الله بخش سومرو غفار خان جي بابي جو ڳالهه ڪئي: ڊاڪٽر اشفاق احمد

ملڪيت تي مبينا غيرقانوني قبضي خلاف سکر پريس ڪلب آڏو احتجاج

دادو چوڪ جي رهواسي امين الله مغل پريس ڪلب آڏو احتجاج ڪيو

سکر: ملڪيت تي قبضي خلاف ڪيو ويل احتجاج جي تصوير

شهداديور: ظفر علي ڀٽي جي تصوير

باڊهه: پراڻي اسپتال بحالي جي مطالبي لاءِ احتجاج ڪيو ويو رهيا آهن

خيرپور ۾ هندو برادري پاران هندستان جي دفاع واري وزير خلاف ريلي

پارٽي جي دفاع واري وزير جي غيراخلاقي بيان جي مذمت ڪيون ٿا: هيرا لنڊ مکي

اخباري دنيا ۾ سال ايجنٽ طور سڃاتو ويندڙ ظفر بخاري وفات ڪري ويو

90 سالن جي ڄمار ۾ موت سان جنگ ڪندي خالق حقيقي سان وڃي مليو

ظفر بخاري شهري ڀاڳ لڪشن ڪميٽي ۽ المشرق آرٽ اڪيڊمي باني ميمبر هو

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
روزاني عبرت
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانہ عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

پهرين ڊسمبر 2025ع

پاڪ- افغان لاڳاپن ۾ نئون تاءُ ۽ دهشتگرديءَ جو وڌندڙ خطرو

پاڪ فوج جي ترجمان ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري جو تازو بيان نہ رڳو هڪ سرڪاري پوزيشن جو اظهار آهي پر اهي خطي جي سلامتي، پاڙيسري لاڳاپن ۽ عالمي سفارتڪاريءَ سان لاڳاپيل ڪيترن سوالن کي بہ جنم ڏين ٿا. افغانستان ۾ دهشتگرد گروهن، خاص طور تي ٽي ٽي پي جي موجودگي ۽ انهن کي مبينا سهولت ملڻ جو موضوع صرف پاڪستان لاءِ نہ پر سڄي علائقي لاءِ مسلسل خطري جي صورت ۾ بيٺو آهي. افغانستان ۾ طالبان حڪومت جي اقتدار ۾ اچڻ کان پوءِ پاڪستان اميد رکندو رهيو تہ سرحدون محفوظ ٿينديون، دهشتگردي گهٽ ٿيندي ۽ ٻنهي ملڪن ۾ گڏيل مفاهمت وڌندي پر عملي صورتحال ابتڙ رخ وٺي رهي آهي. ڊي جي آءِ ايس پي آر واضح لفظن ۾ چيو آهي تہ افغانستان اندر دهشتگردن جا مرڪز اڄ بہ موجود آهن ۽ انهن کي تحفظ پڻ حاصل آهي. جيڪڏهن طالبان قيادت اهو چوي ٿي تہ ٽي ٽي پي جا ماڻهو مهاجر آهن، مهمان آهن تہ پوءِ سوال اڀري ٿو تہ جيڪڏهن اهي ماڻهو واقعي پاڪستان جا شهري آهن تہ پوءِ کين پاڪستان حوالي ڇو نہ ڪيو وڃي؟ اهڙي عمل کان انڪار ڪنهن نہ ڪنهن سطح تي بدگماني، بي اعتمادي ۽ مستقبل جي خطري کي وڌيڪ سنگين بڻائي ٿو. پاڪستان هر سطح تي طالبان حڪومت اڳيان ثبوت رکي چڪو آهي پر ردعمل اطمينان جوڳو نظر نٿو اچي، جنهن سبب خطي جي ماحول ۾ بي چيني ۽ شڪ جي فضا وڌي رهي آهي. ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف جو چوڻ آهي تہ آمريڪا جا ڇڏيل جديد هٿيار اڄ دهشتگردن جي هٿن ۾ آهن ۽ اهي هٿيار پاڪستان اندر ٿيندڙ حملن ۾ استعمال ٿي رهيا آهن. اهو نقطو انتهائي ڳڻتيءَ جوڳو آهي، ڇو تہ جڏهن هٿيار ٻاهر هجن تہ نتيجو مستقل انارڪيءَ جي صورت ۾ نڪرندو آهي. هڪ طرف افغانستان ۾ القاعده، داعش ۽ ٻيون پابندي مڙهيل تنظيمون وري سِرُ کڻڻ جي ڪوشش ڪري رهيون آهن، ٻئي طرف طالبان حڪومت جي بي عملي يا لاپرواهي سموري علائقي کي خطري ۾ وجهي سگهي ٿي. پاڪستان جو مطالبو آهي تہ هڪ قابل تصديق ميڪنزم تحت معاهدو ڪيو وڃي، جيئن ٻنهي طرفن جا الزام رڪارڊ تي آڻي ڪري قابل عمل حڪمت عملي اختيار ڪئي وڃي. اهڙو ميڪنزم ئي ورهايل ذهنن کي ٻڌي هڪ گڏيل سلامتي نظام قائم ڪري سگهي ٿو.

پاڪ- افغان سرحد تي نان ڪسٽم پيڊ گاڏين جو آزاديءَ سان گهمڻ ۽ انهن جو آپگهاتي حملن ۾ استعمال ٿيڻ هڪ وڌيڪ تشويشناڪ صورتحال آهي. جيڪڏهن ڪي پي ڪي اندر اهي گاڏيون هلي رهيون آهن تہ پوءِ سوال اڀري ٿو تہ انهن جي روڪٿام جو ذميوار ڪير آهي؟ رياستي سطح تي اها ذميواري واضح ڪرڻ، قانوني فريم ورڪ کي سخت ڪرڻ ۽ بارڊر مئنيجمينٽ کي مؤثر بڻائڻ بنا دهشتگرديءَ خلاف جنگ اڌوري رهندي. ٻئي پاسي ڀارت جو ڪردار پڻ نظرانداز نٿو ڪري سگهجي. ڊي جي آءِ ايس پي آر جو بيان آهي تہ ڀارتي قيادت پاڻ کي خود فريبيءَ ۾ مبتلا ڪري بيٺل آهي. انڊين آرمي چيف جا اهي بيان جن ۾ پاڪستان خلاف تصوراتي فوجي ڪاميابين جي دعويٰ ڪئي وڃي ٿي، خطي ۾ منافرت کي وڌائين ٿا ۽ آبادگارن ۾ خوف ۽ غير يقيني حالتون پيدا ڪن ٿا. جيڪڏهن ڪو ملڪ جنگ کي 'ٽريلر' يا 'هارر فلم' سان ڀيٽي ٿو تہ اهو ڪنهن ذميوار قيادت جو طرزِ بيان ٿي نہ ٿو سگهي. هن خطي ۾ هڪ چڻنگ بہ وڏو ڀيڙ ٻاري سگهي ٿي، تنهنڪري اهڙا لفظي حملا ڪنهن بہ طرح مفاد ۾ ناهن. اها پڻ حقيقت آهي تہ سوشل ميڊيا هاڻي نين جنگين جو محاذ بڻجي چڪي آهي. پاڪستان خلاف هلندڙ پروپيگنڊا مهمون جيڪي پرڏيهي ملڪ مان آپريٽ ٿين ٿيون، رياستي سوچ، عوامي اعتماد ۽ نوجوانن جي نفسيات تي اثر وجهن ٿيون. هڪ تاثر مسلسل ڏنو وڃي ٿو تہ ملڪ اندر هر ڪم غلط ٿي رهيو آهي، ادارا ڪمزوريءَ جو شڪار آهن ۽ رياستي موقف بي بنياد آهي. جيڪڏهن عوام پاڻ پنهنجي رياست جو بيانيو قبول ڪرڻ ڇڏي تہ دشمن کي جنگ ڪرڻ جي ضرورت ئي ڪهڙي؟ خاموشيءَ سان ذهنن کي فتح ڪرڻ ئي سڀ کان وڏو هٿيار آهي ۽ اهو ڪم سوشل ميڊيا ذريعي جاري آهي. ان تناظر ۾ ضروري آهي تہ پاڪستان پنهنجي سفارتي حڪمت عملي وڌيڪ فعال بڻائي، افغانستان سان ڳالهہ ٻولهہ جارحاڻي نہ پر جامع ۽ حڪمت واري انداز ۾ جاري رهڻ گهرجي. بارڊر سيڪيورٽي، انٽيليجنس شيئرنگ، گڏيل فريم ورڪ ۽ اقتصادي اعتماد وڌائڻ ئي امن ڏانهن رستو هموار ڪري سگهن ٿا. ساڳي وقت پاڪستان کي اندروني استحڪام، تعليم، روزگار، مذهبي انتهاپسندي جي روڪٿام ۽ قومي اتحاد کي مضبوط بڻائڻو پوندو. هيءُ خطو امن، ترقي ۽ خوشحالي جو حق رکي ٿو- پر اهو تڏهن ممڪن ٿيندو جڏهن دهشتگردي هڪ مستقل خطري بدران هڪ ختم ٿيندڙ تاريخ بڻائي وڃي.

رهبر اُهي ئي رهيا آهن...

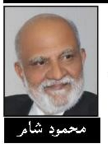
محمود شام

راہبر وہ ہی رہیں راہ دکھائیں ہم لوگ
وہ تو مجبور ہیں یہ فرض نبھائیں ہم لوگ
جو ضروری ہے وہ ہم خود ہی مکمل کر لیں
بیٹھے بیٹھے یونہی باتیں نہ بنائیں ہم لوگ

وقت وڏي تيزيءَ سان پنهنجا رُخ ۽ حالتون بدلائي رهيو آهي. دنيا ۾ هر پاسي ڪا نہ ڪا تياري هلي رهي آهي. هر ماڻهو ڪنهن نہ ڪنهن ڪم ۾ لڳل آهي. ڪوڙا ناهيندڙ چالاڪ حڪمت ناهيندڙ مسئلا حل ڪندڙ ۽ حڪمراني ڪندڙ سڀ مصروف آهن. آئين ۾ بہ تبديليون ٿي رهيون آهن ۽ اهڙين تبديلين لاءِ گهڻي محنت، مشوري ۽ رٿابندي ڪرڻي پوي ٿي ان لاءِ مسودا لکيا آهن. انهن مسودن جي هڪبئي سان ڏي وٺ ٿيندي آهي. ڪي ماڻهو خواب اُٺيندا آهن تہ ڪي انهن خوابن جي تعبير لاءِ رستا ناهيندا آهن. ڪٿي تاحيات پاليسي ناهڻ جون ڳالهيون ٿين ٿيون تہ ڪٿي 2030ع تائين جو مستقبل جو نقشو ناهيو پيو وڃي. اسان وٽ مثالن جي ڪا گهٽتائي ناهي. مصر کي ڏسو جيڪو هزارين سال پراڻو تهذيب وارو ملڪ آهي اتي جا ماڻهو فخر سان چون ٿا تہ اسين اسلام اچڻ کان بہ اڳ خدا جي وحدانيت تي يقين رکندا هئاسين. ملائيشيا، برما، سعودي عرب، ترڪي، آذربائيجان، انهن سڀني ملڪن جون بہ پنهنجيون ڪهاڻيون، تبديليون ۽ تجربا آهن. اوهان بہ جيڪڏهن پڙهو تہ هن فهرست ۾ پنهنجي چاهہ موجب نوان ملڪ ۽ مثال شامل ڪري سگهو ٿا.

اڄ جي ڏينهن ماڻهو پنهنجن پٽن، نياڻين، پوٽن، پوٽين، ڏوهٽن، ڏوهٽين، ننهن ۽ نائين سان گڏجي ماني کائيندي ڳالهيون ٻولهيون ڪن ٿا. هڪ نسل سوال پڇي ٿي تہ ٻي نسل جواب ڏئي ٿي، پر اصل ۾ سکڻ ٻنهي طرفان ٿيندو آهي. منهنجي سوچ مطابق اسان جي پهرين ذميواري پنهنجو گهر مضبوط ۽ سنڀاليل رکڻ آهي. اسان مان گهڻا ماڻهو سماج جي آزادي، خوشحالي ۽ تعمير بابت فڪر مند رهن ٿا ۽ سمجهون ٿا تہ جڏهن معاشرو بهتر ٿيندو تہ گهر بہ خوشحال ٿي ويندا. پر هن سوچ ۾ گذريل 78 سالن ۾ اسان پاڪستان اندر هزارين گهر برباد ٿيندي ڏٺا آهن. ڪميونسٽ پارٽي، نيشنل عوامي پارٽي، پيپلز پارٽي، ايم ڪيو ايم، بلوچستان جون انقلابي تحريڪون ۽ جمهوريت جي بحالي لاءِ جاکوڙيندڙ ڪارڪن. انهن سڀني مان هزارين ماڻهن جا گهر تباهہ ٿيا. پر هاڻي حال اِهو آهي تہ هي پارٽيون پاڻ بہ ٻين جي سهاري تي آهن ۽ انهن وفادار پر معاشي لحاظ کان تباهہ حال ڪارڪنن جي گهرن جي بحالي لاءِ ڪو بہ فنڊ قائم نہ ڪيو. پاڙي وارا بہ اهڙن ماڻهن جي مدد نٿا ڪن. ايتري قدر جو پارٽي جا پنهنجا عهديدار بہ انهن مستقل جدوجهد ڪندڙ ساٿين جي بربادي کي محسوس ڪري بہ پنهنجي ذميواري نہ سمجهن ٿا.

منهنجي ٿوري ٿوري وقت بعد ڪيترن ئي درد سان ڀريل پاڪستانين سان دل جون ڳالهيون ٿينديون رهن ٿيون. سڀني جي ڳالهہ ۾ هڪ بنيادي ڳالهہ تي اتفاق هوندو آهي تہ اسان بدحال پاڪستاني هميشہ ڪو سسٽم ناهي اڳتي وڌڻ بدران ڪنهن مجسن، نجات ڏيندڙ يا مسيحا جي اچڻ جو انتظار ڪندا رهياسين ۽ هن روايت آخرڪار ڪجهہ بہ اسان کي نہ ڏنو. رڳو اميدن ۽ تڪليفن ۾ رکيو. ماضي ۾ ڪيترائي سٺا حڪمران بہ آيا، پر ڪنهن بہ مضبوط ۽ پائيدار نظام تي پنهنجا پير نہ ڄمايا. ڪو اهڙو نظام نہ ڇڏيو جيڪو انهن جي وڃڻ بعد بہ هلي سگهي. 1973ع جو آئين ٺهيو، منظور بہ ٿيو، ڪٿي ڪٿي اتفاق راءِ بہ مليو پر اها حقيقت آهي تہ اهو آئين ايترو نازڪ ۽ ڪمزور آهي جو ڪڏهن ڪڏهن پاڻ کي بچائڻ ۾ بہ ڏکيائي ٿئي ٿي. پوءِ اهو واهگہ کان وٺي گوادر تائين 25 ڪروڙ ماڻهن جي حفاظت ۽ رهنمائي ڪيئن ڪندو؟ اسان سڀني کي گهرجي تہ الله جو شڪر ادا ڪريون، ڇو تہ اسان کي هڪ اهڙو پاڪستان مليو آهي جيڪو ڌرتيءَ جي وحدت ۽ تاريخي تسلسل سان جڙيل آهي. سنڌو درياهہ جي ٻنهي ڪنارن تي صديون پراڻيون وسنديون ۽ تهذيبون آباد آهن. هن ملڪ کي الله هر قسم جا قدرتي خزانا، معدنيات، پهاڙي وسيلن کان وٺي زرخيز زمين، پاڻي، محنت ڪش ماڻهو ۽ زندگيءَ لاءِ گهربل هر نعمت ڏني آهي، جيڪا ڪنهن بہ مضبوط رياست جو بنياد بڻجي سگهي ٿي. اسان اڪثر شڪايت ڪندا نظر ايندا آهيون تہ جڏهن خدا اسان کي ايترا وسيلا، حسين زمين، اهڙو اهم جاگرافيائي مقام، لکين محنتي ماڻهو ۽ 60 سيڪڙو نوجوان توانائي سان ڀريل آبادي ڏني آهي تہ پوءِ اسان کي سٺا حڪمران ڇو نہ مليا؟ پر ساڳئي وقت، اسان کي اهو نقطو بہ سمجهڻو پوندو تہ دنيا ۾ هر ملڪ کي هر نعمت مڪمل صورت ۾ نہ ملندي آهي. اڄ جيڪڏهن چئون تہ هي اسان جي تاريخ جو ڏکيو بحران پريو وقت آهي تہ ٻي طرف اهو بہ مڃڻو پوندو تہ اسان وٽ تہ صديون پراڻي علم، ادب، دانش ۽ حڪمت جي ميراث موجود آهي. وسيلن جا ڍير معدنيات، انساني قوت ۽ هاڻ تہ جديد ٽيڪنالاجي بہ اسان جي هٿن ۾ آهي، جنهن تي هاڻي ڪنهن هڪ قوم يا ملڪ جي اجاره داري ناهي. پڙهيل لکيل ۽ اڻ پڙهيل يا بلڪل اڻپڙهيل ماڻهو بہ پنهنجي هٿ ۾ اسمارٽ فون رکي دنيا سان جڙيل آهن. فيس بُڪ، ٽِڪ ٽاڪ، يوٽيوب، رِيلون ۽ پوسٽون انهن لاءِ هڪ اوزار بڻجي ويون آهن. اسان جو مستقبل، اسان جي خوشحالي، اسان جي ترقي انهن ئي نون ذريعن، انهن ئي ڊيجيٽل رستن ۽ اسان جي پنهنجي زمين ۾ لڪيل خزاني ۾ آهي. خزانن سان ڀريل پهاڙ، ريگستان جي هيٺان وسيلن جا ذخيرا، پکڙيل زرعي کيت جيڪي سون ڄمائين ٿا. اهي ئي اسان جا اصل سهارا آهن. اسان کي پنهنجي بچاءَ ۽ ترقي لاءِ واشنگٽن، لنڊن، رياض، دبئي يا برسلز ڏانهن نهارڻ جي ضرورت ناهي.

پر سڀ کان اڳ اسان کي پاڻ سان اِهو واعدو ڪرڻو پوندو، اهو مڃڻو پوندو تہ جيتوڻيڪ اسين سئو سيڪڙو ڪامياب نہ بہ ٿي سگهون، تڏهن بہ اسين گهڻو ڪجهہ پاڻ ڪري سگهون ٿا. رب تعاليٰ مهربان آهي، پر اهو بہ چوي ٿو تہ انسان محنت ڪانسواءِ ڪجهہ نٿو حاصل ڪري. تنهنڪري اسلام آباد جا ايوان، پنڊي جا قلعا، لاهور، ڪراچي، پشاور، ڪوئيٽا، مظفرآباد يا گلگت جا وڏا گورنر هائوس تڪي ٽڙيجڻ بدران، اسان کي پنهنجي گهرن ڏانهن ڏسڻو پوندو. پنهنجي ٻارن جي اکين، پاڙيسري جي پيشاني، پنهنجي گهٽيءَ جي حالتن تي نظر رکڻي پوندي. اسان کي پنهنجي جوڙاري موجود اسڪولن، مدرسن، ڪاليجن، يونيورسٽين ۽ ڪوچنگ سينٽرن کي ڏسڻ جي ضرورت آهي، جو تہ خوشحالي پري ناهي، اسين جنهن کي ڳولي رهيا آهيون، آها تہ اسان جي پرسان ئي بيٺي اسان جو انتظار ڪري رهي آهي. پر اسين ان خوشحالي کي وڏن بنگلن ۽ وڏن مرڪزن ۾ ڳولڻ ٿا وڃون ۽ پوءِ مايوس ٿي موٽي اچون ٿا. اهي وڏا ماڻهو جن جي هٿن ۾ اسان جي وسيلن جون چابيون آهن، اسان کي هميشہ اهو يقين ڏياريندا رهيا آهن تہ 'توهين گهٽ آهين، توهين ڪجهہ نٿو ڪري سگهين' پر اصل ۾ سڀ ڪجهہ تہ اسان وٽ آهي. اهي جاگيردار، وڏيرا، چوڌري ۽ سردار پاڻمرادو اسان جا اڳواڻ نہ بڻيا، اسان ئي آهستي آهستي پنهنجو سڀ اختيار، پنهنجو حق، پنهنجو مستقبل انهن جي هٿ ۾ رکيو. ملڪ جا اصل مالڪ تہ اسين آهيون. پر حڪم اسان تي اهي هلائين ٿا. دنيا ۾ بہ انهن کي اهڙا ماڻهو ملي ويندا آهن جيڪي انهن جا ڪم هلائين. انهن سان معاهدا ڪن. يعني هڪ وڏي رانڌ هلي رهي آهي، جنهن ۾ اسين دانهن بہ ڪريون ٿا ۽ چُپ چاپ ان جو حصو بہ بڻيل آهيون. علامہ اقبال، اسان جي فڪر جو مينار، شاعرِ مشرق، اِهو سڀ ڪجهہ ڏسي اڳ ئي چئي ويو هو تہ:

بہر تقسیم قبور انجمنے ساختہ اند

اقوام متحده جا ٿي ڪري؟ لڳي ٿو تہ رڳو قبرون ورهائڻ ۾ مصروف آهي. ڪنهن ملڪ ۾ چونڊيل حڪمران آهن تہ ڪٿي ظالم، زبردستي جا حاڪم ويٺل آهن ۽ هاڻي تہ اقوام متحده جهڙا عالمي ادارا احتجاج ڪرڻ بہ ڇڏي چڪا آهن. قومون وڪامن پيون، آهي بہ سستي اگهہ تي. دنيا ۾ اميرن جا تہ سڀ موجود آهن، پر غريبن جو ڪو بہ وارث نظر نٿو اچي. اسان کي گهرجي تہ حقيقتن کي اڳيان رکي قدم وڌايون، پنهنجي وسيلن تي پاڙون وڌايون. جيترو ٿي سگهي پاڻ ڪريون. جنهن ڪم ۾ اسان پاڻ اڳتي وڌي رهيا آهيون، اُتي ڪو ڌارين جي مداخلت بہ ناهي. دنيا ۾ ڪيترائي ملڪ اهڙا آهن جتي ماڻهن پاڻ همت ڪري پنهنجا مسئلا حل ڪيا، حڪومتن جو انتظار نہ ڪيو ۽ نتيجا مليا. اسان وٽ بہ مثال گهٽ ڪونهن. اخوت، الخدمت، دي سٽيزن فائونڊيشن، سنڌ انسٽيٽيوٽ آف يورالاجي، انڊس اسپتال، ايڌي، ڇيپا ۽ اهڙا ڪيترائي ادارا ملڪ جي هر شهر ۾ ڪم ڪري رهيا آهن. جيڪڏهن اسين چاهيون تہ انهن جو سهارو بڻجي سگهون ٿا. انهن سان گڏ بيهي تبديلي جو حصو بڻجي سگهون ٿا. هر محلي ۾ مسئلا تہ آهن، پر انهن مسئلن جي حل لاءِ وسيلن جو وجود بہ ساڳي جاءِ تي موجود آهي. بلدياتي ادارن جا چيئرمين، ڪائونسلر اسان مان ئي آهن. انهن سان گڏجي ويهو، ڳالهايو، صلاح مشورا ڪريو. يونيورسٽين جا وائيس چانسلر، پروفيسر، محقق بہ اسان ئي جا آهن. انهن سان گڏجي شهرن جي صورتحال، وسيلن ۽ ڪوٽ بابت صاف، غيرجانبدار تحقيق شروع ڪري سگهجي ٿي. اسان کي ڏسڻو پوندو تہ 15 يا 22 سال بعد 2047ع ۾ جڏهن پاڪستان کي سئو سال پورا ٿيندا، تڏهن اسين ڪهڙي حالت ۾ هونداسين؟ ڪهڙا خال آهن؟ ڪهڙا ڪم اسين پاڻ ڪري سگهون ٿا؟ جن کي پري مستقبل لاءِ رستو صاف ڪري سگهجي ٿو؟ هن سفر ۾ اوهان جي گڏجاڻي، رهنمائي ۽ ساٿ بہ اهم آهي. منهنجي رهنمائي ڪريو.

یہ زمیں خود تو وسائل نہیں اگلے گی کبھی
ہے جو شیریں کی طلب تیشہ اٹھائیں ہم لوگ

1973ع جو آئين ٺهيو منظور بہ ٿيو ڪٿي ڪٿي اتفاق راءِ بہ مليو پر اها حقيقت آهي تہ اهو آئين ايترو نازڪ ۽ ڪمزور آهي جو ڪڏهن ڪڏهن پاڻ کي بچائڻ ۾ بہ ڏکيائي ٿئي ٿي، پوءِ اهو واهگہ کان وٺي گوادر تائين 25 ڪروڙ ماڻهن جي حفاظت ۽ رهنمائي ڪيئن ڪندو؟ اسان سڀني کي گهرجي تہ الله جو شڪر ادا ڪريون، ڇو تہ اسان کي هڪ اهڙو پاڪستان مليو آهي جيڪو ڌرتيءَ جي وحدت ۽ تاريخي تسلسل سان جڙيل آهي، سنڌو درياهہ جي ٻنهي ڪنارن تي صديون پراڻيون وسنديون ۽ تهذيبون آباد آهن. هن ملڪ کي الله هر قسم جا قدرتي خزانا، معدنيات، پهاڙي وسيلن کان وٺي زرخيز زمين، پاڻي، محنت ڪش ماڻهو ۽ زندگيءَ لاءِ گهربل هر نعمت ڏني آهي جيڪا ڪنهن بہ مضبوط رياست جو بنياد بڻجي سگهي ٿي. اسان اڪثر شڪايت ڪندا نظر ايندا آهيون تہ جڏهن خدا اسان کي ايترا وسيلا حسين زمين، اهڙو اهم جاگرافيائي مقام، لکين محنتي ماڻهو ۽ 60 سيڪڙو نوجوان توانائي سان ڀريل آبادي ڏني آهي تہ پوءِ اسان کي سٺا حڪمران ڇو نہ مليا؟

حڪومت ڪارونجهر ڪٽائي ڪيس تان هٿ ڪڍي!

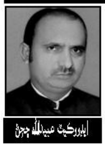
ايڊووڪيٽ عبيدالله چاچڙ

هاڻ سنڌ جا وارث سمجهي چُڪا آهن تہ وقت جا حڪمران هن ديس ڌڻين کي سُک سان ويهڻ نہ ڏيندا، جتي هو چون ٿا تہ "جيڪڏهن ڪجهہ ڏيو نہ ٿا تہ پوءِ ڏکيو بہ نہ" حقيقت ۾ هيءَ هڪ هٿرادو چال هوندي آهي جيئن مون گذريل شماري ۾ لکيو هو تہ صرف سنڌ جي ماڻهن جو حقيقي مسئلن تان ڌيان هٽائڻ لاءِ اهڙا اشوز پيدا ڪيا ويندا آهن هاڻ وري سڀني زيادتين کي ڇڏي ۽ عوام کان اصل مسئلا وسارڻ جي چال ڪري ڪارونجهر کي ڇيڙيو پيو وڃي ملڪ اندر آئيني ترميمن کانپوءِ سنڌ سان خير خواهي ڪرڻ وارو پهريون ڪيس وفاقي آئيني عدالت ۾ اهو آندو ويو آهي، جتي سنڌ سرڪار پاران مُدعي طور پنهنجي وڪيل معرفت پٽيشن داخل ڪرايل هئي، سندن چوڻ آهي تہ ڪارونجهر جي ڪٽائي ڪري سنڌ کان اجان وڌيڪ وير ورتو آهي. پاڻ کي ياد هوندو تہ گذريل نگران حڪومت ڪارونجهر جي ڪٽائيءَ بابت ڪجهہ ڪمپنين سان ليز تي اهو معاهدو ڪيو هيو ۽ بعد ۾ سنڌ هاءِ ڪورٽ نہ رڳو اهڙيون ليزون ڪينسل پر وقت جي نگران حڪومت کي ڪارونجهر سان ڪنهن بہ قسم جي ڇيڙ ڇاڙ نہ ڪرڻ لاءِ سختيءَ سان هدايتون بہ ڪيون هيون. خير نگران حڪومت بہ پنهنجو مدو پورو ڪري وئي ۽ هاڻوڪي سنڌ حڪومت پاران اهڙي فيصلي خلاف سپريم ڪورٽ ۾ آئيني پٽيشن داخل ڪرائي جيڪا ڪجهہ وقت کان پٽيشن التويٰ جو شڪار رهي، هاڻ جڏهن وفاقي حڪومت پنهنجين اتحادي پارٽين جي مشاورت سان 26 ۽ 27 آئيني ترميمون پاس ڪرايون، جتي عدالت عظميٰ کي ٻن حصن ۾ ورهائي آئيني عدالت کي نہ رڳو الڳ پر جيڪڏهن حقيقت کي جانچي ڏسجي تہ حڪومت پاران پنهنجي مرضيءَ موجب آئيني عدالتن اندر سندن پنهنجا جج ئي مقرر ڪري ڇڏيا آهن جتي هو جيڪو ڪجهہ ڪرڻ چاهيندا. شايد اهو ئي آئين ٿي ٿيندو جيئن تازو سنڌ مان ڪارونجهر جي ڪٽائيءَ بابت ايتري طاقت ۽ تعداد ۾ آيل ردعمل کانپوءِ هڪ ڀيرو ٻيهر نئين سر سنڌ جي ماڻهن سان نئين مذاق ڪئي پئي وڃي

پاڻ ڏٺو تہ گذريل پنج ڏينهن پهريان جڏهن وفاقي آئيني عدالت اندر اهو ڪيس ٻڌڻيءَ هيٺ آيل هيو تہ ان خلاف سنڌ جي وڪيل سول سوسائٽي ۽ مختلف قومپرست پارٽين پاران سخت ردعمل ڏيکاريندي سڄي سنڌ مان هزارين وڪيلن جا قافلا راڄڌاني گادي واري شهر ڪراچي پهتا، جتي نہ رڳو حڪومت مخالف وڪيلن پاران زبردست مزاحمتي ڪردار نڀائيندي وزيراعليٰ هائوس ڏانهن وڌڻ جي ڪوشش ڪئي وئي پر هتي حڪومت سان اتحادي وڪيل برادري بہ پنهنجو الڳ احتجاجي جلوس ڪڍي ٻاهر نڪري آيا. آيل خبرن موجب تہ وڪيلن جي وڏي تعداد ۾ نڪتل جلوسن حڪومت کي مشاورت ڪرڻ تي مجبور ڪيو، جتي ٻن الڳ الڳ گروپن پاران سنڌ حڪومت جي ذميوار نمائندن سان ملاقاتون ڪيون ۽ انهيءَ يقين ڏيارڻ تي احتجاج ختم ڪيو ويو تہ ايندڙ 15 ڏينهن اندر سنڌ حڪومت پاران داخل ڪيل پٽيشن تان هو دستبردار ٿيندا، تازي هن نئين نازڪ اِشوءَ کي هٿ وٺي ڇيڙڻ کانپوءِ مجموعي طور اهو ڏسجي پيو، جتي سنڌ جا ماڻهو اڳ ئي ڪاوڙ واري ڪيفيت مان گذري رهيا هئا، اتي طرح طرح جون مذاقون ڪيون پيون وڃن. ڪڏهن سنڌو درياهہ مان ڪئنال ڪڍڻ جا منصوبا تہ وري ڪارپوريٽ فارمنگ نالي سنڌ جي زمينن جو سودو ڪيو پيو وڃي اهڙيءَ ريت نہ رڳو آئيني ترميمون آڻي پنهنجا مفاد حاصل ڪرڻ جا منصوبا پر ساڳئي وقت پنهنجي اتحادي سياسي پارٽين کي هٿرادو طور اڳتي آڻي سنڌ کي ٽوڙڻ سان گڏوگڏ نوان ٻئم نالا جون ڳالهيون ڇيڙي سنڌ جي عوام کي روڊن تي آڻڻ جا منصوبا ناهي، مٿان وري سنڌ حڪومت جو چوڻ آهي تہ اهڙن نازڪ اشوز تي سنڌ جا احتجاج ڪندڙ وڪيل عدالتن ۾ وڃي دليل ڏين باقي احتجاج انهن کي سمجهہ ۾ ڪونہ ٿو اچي ساڳي وقت سنڌ حڪومت جا ذميوار نمائندا ٻڌائين ٿا تہ هو نہ رڳو سنڌ جي ورهاڱي خلاف آهن پر تازي اِشو ڪارونجهر جي ڪٽائيءَ بابت بہ خبر ناهي تہ هو ڪهڙي منهن ۽ زبان جي پڪائيءَ سان ٻڌائين ٿا تہ ڪارونجهر تہ سنڌ جي سونهن ۽ سينگار آهي، ان خلاف ڪوبہ اهڙو عمل نہ ڪيو ويندو، جنهن سان سنڌ جي عوام کي اعتراض هجي وري ٻي پاسي سنڌ حڪومت اڳ ئي اهڙي هاءِ ڪورٽ جي فيصلي خلاف سپريم ڪورٽ کان ٿي هاڻي وفاقي آئيني عدالت تائين پهتل آهن هتي سنڌ حڪومت جي اها خبر نہ ٿي پوي، جتي هو آخر اهڙا عمل ڪري سنڌ جي عوام کان ڪهڙو ويرُ وٺڻ چاهين ٿا؟ مسلسل اهڙا سنڌ دشمن فيصلا ۽ منصوبا ناهي ڪٿي پاڻ اجوڪي اِشوز جيان سامهون بيهن ٿا ۽ ڪٿي وري پنهنجن اتحادين کي اڳيان ڪري وري موقف سامهون ٻڌڻ ۾ اچي ٿو تہ هو سنڌ جي ست ڪروڙ عوام کان وڌيڪ خيرخواهہ آهن ماضيءَ ۾ پاڻ هميشہ ڏٺو، جڏهن بہ وفاق ۾ (ن) ليگ جي حڪومت هجي يا عمران خان جو اقتداري دور، هميشہ سنڌ حڪومت نہ رڳو مذڪوره عوام دشمن فيصلا ڪيا پر سنڌ جا پيٽ وڪرو ڪرڻ سان گڏوگڏ هن وقت جيڪو ٿر اندر ٿرڪول پراجيڪٽ هلي رهيو آهي، اتي بہ مقامي ماڻهن سان ڪهڙو حشر ۽ نشر ڪيو پيو وڃي مختلف وقتن تي اهي خبرون اينديون رهن ٿيون تہ مقامي مزدورن کي انهيءَ پراجيڪٽ ۾ منظم طور نہ ڀرتي ڪونہ ٿو ڪيو وڃي، پر جيڪي ڪچا ملازم روز مزدوريءَ تي ڀرتي ٿيندا آهن انهن ۾ انتظاميہ پاران بہ اڪيلائي ڪري مقامي ٿر جي مسڪين مارُوئڙن کي نظرانداز ڪري ٻين صوبن جي لوڊ کي پاليو پيو وڃي هتي هاڻ جڏهن ڪارونجهر جي ڪٽائيءَ جو اِشو سامهون اچڻ کانپوءِ حالتون گنڀير ٿيڻ طرف وڌيون آهن تہ سنڌ حڪومت هاڻ بہ اهو چئي رهي آهي تہ جڏهن انهن وفاق سان ٿرڪول ڪمپنيءَ جو معاهدو ڪيو هيو تہ اُن وقت مقامي ماڻهن کي اعتماد ۾ وٺي اهڙو فيصلو ڪيو هيو ۽ سندن سڀ تحفظات ختم ڪرڻ جا بہ واعدا ڪيا هئا، هاڻ پاڻ ڏسي رهيا آهيون، جتي ٿرڪول پراجيڪٽ ۾ ڪي سٺيون نوڪريون تہ پنهنجي جاءِ تي پر مسجدن جا پيش امام بہ ٻين صوبن مان گهرائي ڀرتي ڪرايا ويا آهن جڏهن ٿر جي ٻن ضلعن سان تعلق رکندڙ مقامي ماڻهن مان ڪنهن کي ڪو مسجد جو پيش امام بہ منظم طور ڀرتي نہ ٿو ڪرايو وڃي ۽ آهي مسڪين ماڻهو ڪچي ملازمت يعني مزدور طور بہ اهل نہ ٿا سمجهيا وڃن تہ پوءِ هاڻ سنڌ حڪومت هن سنڌ جي سونهن ڪارونجهر جي ڪٽائي ڪرائي انهن مقامي ماڻهن کي ڪهڙو اعتماد ۾ وٺي هي ڌرتي دشمن فيصلو ڏيندا؟ پاڻ جيڪڏهن اڃا ماضيءَ جي ڪيل وڌيڪ وڏن طرف هلندا سون تہ نہ رڳو سنڌ جي ماڻهن سان گهڻ زخميون بي واجيون ٿيل نظر اينديون پر پاڻ کي اهو وقت بہ ياد آهي جڏهن سنڌ جون زمينون ڪوڏين مٺ تي وڪرو ڪري بحريہ ٽائون جهڙا منصوبا تيار ڪرايا ويا تہ هتي ديس ڌڻين کي آباد ڪري يورپ جا نقشا ڏيکاري سندن خواب پٽي ڏنائون. سنڌ جي مقامي رهواسين يعني ڳوٺاڻن کي هتي آباد ڪيو ويندو نتيجي طور اڄ اهو بحريہ ڪهڙي نسل ۽ ذات پات حوالي ٿيل آهي. انهي بحريہ ٽائون ۾ نہ رڳو مقامي ڳوٺاڻا پر ديس ڌڻي ڪيتري تعداد ۾ رهائش پذير آهن. سو عمل بہ هر اک اڳيان آهي هن وقت جيتوڻيڪ سنڌ جا ماڻهو گهڻ رُخن مشڪل مرحلن مان گذري رهيا آهن جتي بدامني، بيروزگاري، مهانگائي، بک ۽ بدحالي روزانو نہ رڳو قبيلائي جهيڙن ۾ هڪ ٻئي هٿان 8 کان 10 جوان زندگيون وڃائي ويهن ٿا، پر گڏوگڏ غربت جا ماريل ماڻهو خودڪشيون ڪري هڪ ٻئي هٿان پنهنجيون زندگيون داءَ تي لڳائي رهيا آهن اهڙي ڏکوئيندڙ ڪيفيت دوران خبر ناهي تہ سنڌ حڪومت الائي ڇو عوامي امنگن تي پورو لهڻ بجاءِ مسلسل سنڌ واسين کي اڃان وڌيڪ روڊن مٿان ويهارڻ تي مجبور پئي ڪري، هن وقت ڪارونجهر جي ڪٽائي وارو اِشو انتهائي گنڀير صورتحال جو ڏيک ڏئي رهيو آهي سڄي سنڌ جا ماڻهو اهڙي عمل خلاف انتهائي ڪاوڙ ۾ ڪوڙيل آهن جنهن ڪري سنڌ حڪومت کي گهرجي تہ انهن پاران جيڪو وڪيل برادريءَ کي پٽيشن تان دستبردار ٿيڻ جو وقت ڏنو آهي، اُن کان پهريان سندن داخل پٽيشن تان هٿ ڪڍي سنڌ جي ماڻهن مان ڪاوڙ جي لهر ختم ڪرائي وڃي

لطيفي لاٽ — شاهہ عبداللطيف ڀٽائي

ڪوڙين ڪاياڻُون تُنهنجيون، لِکَن لَکَ هزارَ؛
جِيءَ سيڪنهن جيءَ سين، ڏَرسن ڏارون ڏارَ؛
پِريَمِ تنهنجا پارَ، ڪهڙا چِئِي ڪيئن چوان.
(سُر ڪلياڻ)

موسيقي ۽ آرٽ جا انساني احساسن تي اثر

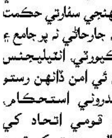
مسعود احمد خاصخيلي

موسيقي ۽ آرٽ هر زماني ۾ انساني ذهن جي تخليق ۽ تنقيدي سوچ کي ظاهر ڪرڻ ۾ مدد ڪندا آهن. انساني زندگي رڳو روزمره جي بنيادي ضرورتن تي نہ پر دل ۾ پيدا ٿيندڙ انهن سڀني احساسن ۽ جذبن سان واسطو رکي ٿي، جن جو سڌي يا اڻ سڌيءَ طرح سان زندگيءَ جي گاڏي سان تعلق جڙيل آهي. موسيقي ۽ آرٽ اهڙا وسيلا آهن جيڪي انسان جي دل کي سڪون، ذهن کي آرام ۽ زندگي کي خوبصورتي سان ڀرپور بڻائين ٿا ۽ لفظن جي سهاري سان انسان کي هڪ پرڪشش ۽ وڻندڙ احساس اپارڻ ۾ مدد ڪندا آهن. جيئن هو زندگيءَ جي منجهيل فلسفي کي سولائيءَ سان سمجهي سگهي. جڏهن ڪو ماڻهو پنهنجي پسنديده شاعري ٻڌي ٿو يا ڪنهن تصوير يا مجسمي کي ڏسي ٿو تہ دل ۾ خوشيءَ جا جذبا اڀرن ٿا ۽ ذهني دٻاءُ گهٽجي وڃي ٿو. موسيقي انسان جي اندر جي لڪل احساسن سان ڳنڍجڻ جو آسان ۽ مؤثر ذريعو آهي. ڏک، پريشاني يا مايوسيءَ جي وقت، هڪ سادو سُر دل کي هلڪو ڪري سگهي ٿو ۽ انساني جذبات کي ترتيب ۾ آڻي سگهي ٿو. اهو ئي سبب آهي جو ماڻهو ڏک جي وقت موسيقي ٻڌڻ کي ترجيح ڏين ٿا ۽ خوشيءَ ۾ بہ گانا سندن حوصلا ۽ توانائي وڌائين ٿا.

آرٽ پڻ ادب جي اها ئي صورت آهي، جيڪا اهڙو ئي اثر رکي ٿي. تصويرون، مجسما، ڊراما، شاعري ۽ رقص انساني احساسن کي ظاهر ڪن ٿا. جڏهن ڪو فنڪار پنهنجا جذبات ڪئنواس، اسٽيج يا ڪاغذ تي منتقل ڪري ٿو تہ اهو صرف فن نہ پر انساني دل جو آواز بڻجي وڃي ٿو. هڪ تصوير ڏسي ڪنهن جو درد محسوس ٿي سگهي ٿو يا ڪنهن جي خوشي اسان تائين پهچي سگهي ٿي. فن انسان کي سڪڻ ۽ سمجهڻ جو موقعو ڏئي ٿو جيڪو لفظن سان بيان ڪرڻ ڏکيو هوندو آهي. اهو اسان جي سوچ کي وسيع ڪري ٿو، دل کي نرم بڻائي ٿو ۽ سماجي رويي ۾ مثبت تبديلي آڻي ٿو. ماهر نفسيات بہ اهو مڃين ٿا تہ موسيقي ۽ آرٽ ذهني صحت لاءِ انتهائي ضروري آهن. اهي دٻاءُ گهٽائڻ، جذبات کي منظم ڪرڻ، يادداشت مضبوط ڪرڻ ۽ تخليقي صلاحيت وڌائڻ ۾ مددگار ثابت ٿين ٿا. ننڍن ٻارن کان وٺي بزرگن تائين، موسيقي ۽ آرٽ هر عمر جي انسان جي زندگيءَ ۾ سڪون، اميد ۽ خوشيءَ جو ذريعو بڻجي سگهن ٿا. سوشل ميڊيا، موبائل ۽ جديد ٽيڪنالاجي جي دور ۾ جڏهن ماڻهو اڪثر دٻاءُ ۽ اڪيلائپ محسوس ڪن ٿا، تڏهن موسيقي ۽ آرٽ انهن کي پنهنجي اندروني دنيا سان ڳنڍڻ ۾ مدد ڏين ٿا. بدقسمتيءَ سان، اڪثر سماج ۾ موسيقي ۽ آرٽ کي رڳو تفريح يا غير ضروري سرگرمي سمجهيو وڃي ٿو جڏهن تہ اهي انسان جي نفسياتي، جذباتي ۽ سماجي تربيت لاءِ لازمي آهن. اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪتابي تعليم سان گڏ تخليقي فن کي بہ ترقي ڏيڻ گهرجي تہ جيئن ٻارن ۽ نوجوانن ۾ جذباتي حساسيت، تخليق ۽ مثبت سوچ پيدا ٿئي. موسيقي ۽ آرٽ نہ رڳو فرد جي ذهني صحت بهتر ڪن ٿا، پر سماج ۾ همدردي، رواداري ۽ امن جو بہ جذبو پيدا ڪن ٿا.

آخر ۾ اهو چوڻ ضروري آهي تہ موسيقي ۽ آرٽ انسان جي دل جو کاڌو آهن. جيئن جسم لاءِ کاڌو ضروري آهي، تيئن دل لاءِ موسيقي ۽ آرٽ ضروري آهن. اهي انسان کي سڪون، محبت ۽ امن سان ڀرپور زندگي گذارڻ سيکارين ٿا. جيڪڏهن اسان پنهنجي سماج ۽ نسل کي ذهني طور صحتمند ۽ تخليقي بڻائڻ چاهيون ٿا، تہ موسيقي ۽ آرٽ کي زندگيءَ جو لازمي حصو بڻائڻو پوندو فن اسان کي صرف خوش نہ ٿو ڪري، پر اسان جي سوچ، احساسن ۽ روين کي بهتر بڻائي ٿو ۽ سماج کي وڌيڪ انسان دوست ۽ پُرامن بڻائي ٿو موسيقي ۽ آرٽ ٻئي گڏجي دنيا جي ريتن رسمن جي مختلف رنگن کي اظهار ۾ آڻيندا آهن، جنهن سان هڪ تخليقي انداز ۾ ڪنهن بہ شي جو واضح نمونو تسلسل ۽ وضاحت برقرار رکي سگهجن ٿا.

ڏاهيون عورتون

عباس ناصر

عورتن جي زندگي هميشہ ئي مشڪل رهي آهي، رڳو انهيءَ سبب جو اهي عورتون آهن اسان جهڙن پدرشاهي سماجن ۾ زنده رهڻ بہ هڪ ڏکيو ڪم آهي عورتن جي حيثيت ۽ سماجي رويي جو بهترين اظهار وفاقي آئيني ساز عدالت جي هڪ معزز جج جي بيان ۾ مليو معزز جج صاحب، پنهنجي راءِ ۾، بلواسطہ اهو چوڻ جي ڪوشش ڪئي تہ 'ايليٽ طبقن' ۾ وڌندڙ 'لائيو اِن رليشن شپ' وانگر رجحان، هڪ نوجوان عورت جي ظلم ۽ بي رحميءَ سان قتل جو سبب بڻيا، جنهن کي هڪ مرد دوست پنهنجي مرضيءَ جي خلاف پڪڙيو ڪيو، پوءِ غصي ۾ ماريو ۽ سر ڌار ڪيو صرف انهيءَ لاءِ جو هُو اُن تي ڪنٽرول حاصل نہ ڪري سگهيو.

هيءُ فيصلو اُن وقت لکيو ويو جڏهن معزز جج سپريم ڪورٽ آف پاڪستان جا ميمبر هئا، ۽ قاتل جي سزاءِ موت خلاف اپيل ٻڌي وئي عوام جي خوشيءَ لاءِ، سزا برقرار رهي، جيتوڻيڪ تحريري فيصلي ۾ ڪجهہ جملن جي موجودگي غير ضروري هئي. اسان ڪيترين ئي قانوني تبديلين ڏٺيون آهن. آئيني ترميمن کان وٺي، اڪثر صرف انهن چند ماڻهن جي فائدي لاءِ جيڪي طاقت جي چوٽيءَ تي ويٺا آهن. پر عام ماڻهو؟ لکين ماڻهو غربت جي لائين هيٺ زندگي گذارين ٿا. اهي سخت محنت ڪن ٿا، جيڪا اسان سوچي بہ نہ ٿا سگهون، ۽ پوءِ بہ پنهنجن خاندانن لاءِ ڪافي کاڌو نہ مهيا ڪري سگهڻ جي ڏک ۾ رهندا آهن. جيڪڏهن توهان عورت آهيو تہ اهي مشڪلاتون وڌيڪ وڏيون وڃن ٿيون. زندگي سخت، ڪٺن ۽ مشڪل ٿي وڃي ٿي. عام طور تي مان پنهنجي مضمونن ۾ پڙهندڙ جا خط شامل نہ ڪندو آهيان، پر اڄ مان بہ خط شامل ڪرڻ تي مجبور ٿيو آهيان. پهريون سبب اهو تہ پدرشاهي نظام جا حامي ۽ وڪيل ڏسي سگهن تہ اسان جون نوجوان عورتون فڪري طور تي ڪيترايون ذهين آهن ۽ ٻيو سبب اها اميد تہ اهي آواز ٻڌي اثر پيدا ڪن. (مواد ۾ ڪجهہ تبديلي ڪئي وئي آهي جيئن ليکڪن جي سڃاڻپ محفوظ رهي.)

پهريون خط

"مون کي خبر ناهي تہ مان توهان کي ڇو لکي رهي آهيان، شايد انهيءَ ڪري جو مون کي لڳي ٿو تہ توهان اهي جذبا سمجهي سگهو ٿا، جيڪي مان لفظن ۾ مڪمل ظاهر نہ ڪري سگهندي آهيان. مون توهان جو 27هين آئيني ترميم تي مضمون پڙهيو ۽ دل تمام گهڻي اداس ٿي وئي. سچ پڇ اهو احساس ڪيترن ڏينهن کان اندر جمع ٿي رهيو هو مان هڪ قدامت پسند بلوچ خاندان مان آهيان. مون کي نسل در نسل هلندڙ زهر آلود رسمون ٽوڙڻيون پيون. مون سوچيو تہ تعليم مون کي پَرَ ڏيندي ۽ اها زندگي ڏيکاريندي جنهن جو خواب مون ڏٺو هو پر ملڪ جي حالتن کي ڏسي منهنجو يقين گهٽجڻ لڳو آهي. ڪڏهن ڪڏهن دل ڪري ٿي تہ ملڪ ڇڏيان، پر مان ڄاڻان ٿي تہ فرار ڪو حل ناهي. روزانو اخبار پڙهندي منهنجي دل ڊڄي ٿي وڃي اسان انسان طور ڪٿي پهتا آهيون؟ هر طرف اونداهي ۽ مايوسي آهي- غزه کان سوڊان تائين، ۽ پوءِ بلوچستان ۾ تازو ٿيل ظلم. محسوس ٿئي ٿو جڻ انسانيت چڙهي وئي آهي. مان سوچيندي رهندي آهيان تہ انسان ڪڏهن ۽ ڇو اهڙي ظلمت ۾ گهيرجي ويو. مون کي پنهنجا احساس ڪنهن سان شيئر ڪرڻ ۾ مشڪل ٿيندي آهي، پر توهان جي تحريرن مان لڳي ٿو تہ توهان ۾ انسانيت موجود آهي. اهڙين حالتن ۾، جيڪي ماڻهو رحم جي هڪ ذري کي بہ سنڀالي رهيا آهن، توهان جي شفقت تمام اهميت رکي ٿي. انساني رحمدلي ۽ عزت اڄڪلهہ ڳولڻ ڏکيو ٿي ويو آهي. تنهنڪري توهان جو شڪريو. توهان جي شفقت ۽ دانائي لاءِ، انهن لاءِ جيڪي پنهنجو رستو ڳولي رهيا آهن."

هيءُ نوجوان عورت بنا ڪنهن شڪ جي بهتر لکندي آهي. اُن جي فڪري مهارت ۽ دانائي ڪيس ملڪ جي فڪري اشرافيا ۾ رکي سگهي ٿي. باوجود مايوسيءَ جي، اها جدوجهد جاري رکڻ لاءِ تيار آهي.

ٻيو خط

هي خط بہ غور طلب آهي، پر هتي مايوسي هڪ مختلف رستو ڏيکاريندي آهي:

"مان توهان جي مضمون The Jailed Leader پڙهڻ ڪانپوءِ وڏي پريشاني ۽ الجهن ۾ آهيان. اُن ڏئي ڏينهن جي احتجاج دوران اسان جي ماڻهن کي ڪم جي هنڌ تي قتل ڪيو ويو. اسان جي مدد يا همدردي حاصل ڪرڻ جي بدران، اسان کي بليڪ ميلر چيو ويو ۽ اسان جا حقيقي خوف ۽ ضرورتون نظرانداز ڪيون ويون. [اشارو: جنوري 2021 جي هزارن قتل جي حوالي]. اهو سوال منهنجي لاءِ ڏک ڏيندڙ آهي- جا ڪو اڳواڻ حقيقت ۾ اڳواڻيءَ جي لائق آهي، جيڪڏهن هو سياسي سهولت لاءِ اقليتن کي قربان ڪري؟ جا اسان اقليتون انسان ناهيون، جن کي تحفظ، عزت ۽ پُرامن زندگي ملڻ گهرجي؟ مان بلوچستان جي هزاره قوم سان تعلق رکندڙ آهيان. هن ملڪ ۾ پيدا ٿي، اعليٰ تعليم حاصل ڪئي، سماج ۾ حصو ورتو، پر پاڻ کي اڪيلائيءَ ۾ محسوس ڪريان ٿي. سڃاڻپ ڪارڊ، پاسپورٽ- هر مرحلي تي رڪاوٽون، ٻين صوبي ۾ سهولتون ملن ٿيون، پر اسان جو علائقو بنيادي ضرورتن ۾ پٺتي آهي تڪليف سان جوڙيو پوي ٿو، پر مان پنهنجي لاءِ هن ملڪ ۾ مستقبل نہ ڏسي رهي آهيان. منهنجو ملڪ اسان کي بچائڻ ۾ ناڪام رهيو. انهيءَ ڪري مان ايندڙ سال ملڪ ڇڏڻ جو سنجيده ارادو ڪري رهي آهيان- اهڙي جڳهہ جي تلاش ۾ جتي اقليتون قبول ڪيون وڃن، عزت ڏني وڃي ۽ محفوظ رهن.

اميد آهي تہ منهنجا لفظ ڪنهن دشمنيءَ جي نيت سان نہ پر غور ۽ فڪر لاءِ ورتا ويندا. مان اڃا بہ يقين رکان ٿي تہ هڪ قوم مضبوط ٿئي ٿي جڏهن اُن جا سڀ ماڻهو عزت سان ڏٺا وڃن، خاص ڪري سڀ کان وڌيڪ ڪمزور."

اِن درد ڀريل ۽ دانائي وارن لفظن ۾ مان ڪجهہ نٿو وڌائي سگهان، سواءِ اُن چوڻ جي: جيڪڏهن ملڪ ۾ ڪا اميد باقي رکڻي آهي- تہ عورتون اسان جو ملڪ هلائين.

واشنگٽن فائرنگ: آمريڪا پناهگيرن سان ڪيل پنهنجو واعدو وساري ڇڏيو

رافعہ ذڪريا

هڪ شخص، جنهن جي سڃاڻپ رحمان الله لڪانوال طور ڪئي وئي آهي، شايد آمريڪا ۾ رهندڙ سڀني افغان پناهگيرن لاءِ مشڪل وقت ڪٺي آيو آهي هلندڙ هفتي جڏهن آمريڪي شهري ٿينڪس گيونگ جي موڪلن لاءِ سفرجون تياريون ڪري رهيا هئا، وائيٽ هائوس جي ويجهو هڪ ميٽرو اسٽيشن تي فائرنگ جو واقعو پيش آيو. الزام آهي تہ افغان شهري، جيڪو واشنگٽن اسٽيٽ مان هزارين ڪلوميٽر سفر ڪري پهتو هو، هڪ نيشنل گارڊ جي عورت اهلڪار تي فائرنگ ڪئي جنهن جي نتيجي ۾ سندس موت ٿي وئي ۽ ان کان علاوه، حملي آور هڪ مرد گارڊ تي بہ گولي هلائي. باقي نيشنل گارڊ اهلڪار جوابي فائرنگ ۾ رحمان الله کي زخمي ڪري ڇڏيو. نيشنل گارڊ جا اهلڪار ڪيترن هفتن کان صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي حڪم تي واشنگٽن ڊي سي ۾ تعينات هئا، جيئن اهڙين حالتن کي منهن ڏئي سگهجي جنهن کي ٽرمپ 'ڏوهن جي هنگامي حالت' جو نالو ڏنو هو. رپورٽن موجب، 29 سالن جو رحمان الله لڪانوال 2021ع ۾ 'آپريشن الائيز ويلڪم' تحت آمريڪا ۾ داخل ٿيو ۽ اُن انهيءَ سال آمريڪا ۾ پناهہ حاصل ڪئي طالبان جي ٻيهر اقتدار ۾ اچڻ کان اڳ هُو افغانستان ۾ سي آءِ اي سان ڪم ڪري چڪو هو. پر اها حقيقت ٽرمپ انتظاميا کي قبول نہ هئي جنهن هن حملي کي افغانستان جي ظلم کان ڀڄي آيل افغان پناهہ گيرن جي آمريڪا ۾ اچڻ تي تنقيد ڪرڻ لاءِ استعمال ڪيو. هن حملي جي ڪجهہ ڪلاڪن اندر ٽرمپ انتظاميا جي عهديدار ايف بي آءِ ڊائريڪٽر ڪيش پٽيل دعويٰ ڪئي تہ بائيڊن حڪومت دوران هزارين پناهگير آمريڪا آندا ويا ۽ انهن آمريڪا ۾ افغان مهاجرن جي اچڻ واري عمل جي جانچ ۽ نگرانيءَ تي سوال اٿاريا. حقيقت اِها آهي تہ آمريڪا اچڻ وارا پناهگير ۽ ويزا هولڊرز سخت ۽ مڪمل جانچ پڙتال مان گذرن ٿا. سياسي طور تي ٽرمپ هن افسوسناڪ ۽ المناڪ واقعي کي پنهنجي اينٽي اميگرنٽ (مهاجر مخالف) بيان کي مضبوط ڪرڻ لاءِ استعمال ڪيو، جنهن جو مقصد هن ڪمزور حڪومت، جيڪا خراب معاشي ڪارڪردگي سبب تنقيد هيٺ هئي تان عوام جو ڌيان هٽائڻ آهي.

حملي کان فوراً پوءِ ٽرمپ چيو: 'هاڻي اسان کي بائيڊن جي دور ۾ افغانستان مان اسان جي ملڪ ۾ داخل ٿيندڙ هر هڪ غيرملڪي جو ٻيهر جائزو وٺڻو پوندو ۽ ضروري قدم کڻڻا پوندا تہ جيئن ڪو بہ اهڙو غير ملڪي پلي ڪنهن بہ ملڪ جو هجي، جيڪو هتي قانوني طور تي رهڻ جو حق نہ رکي يا ملڪ کي فائدو نہ پهچائي هتي تہ رهي سگهي' هن وڌيڪ چيو: 'جيڪڏهن ڪو اسان جي ملڪ سان محبت نٿو ڪري سگهي تہ پوءِ اسان کي اُن جي هتي ضرورت ناهي' اُن کان پوءِ ڪريڪ ڊائون جو عمل وڌيڪ تيز ٿي ويو سوشل ميڊيا پليٽفارم 'ايڪس' تي آمريڪي شهريت ۽ اميگريشن سروس (USCIS)اعلان ڪيو تہ 'افغان شهرين سان لاڳاپيل سڀ اميگريشن درخواستون اڻ اعلانيل مُدي لاءِ روڪي ويون آهن' ميڊيا رپورٽن موجب، پروسيسنگ کي روڪڻ شايد سڀني افغان شهرين کي متاثر ڪري جيڪي آمريڪا ۾ رهڻ لاءِ پناهہ وٺڻ چاهين ٿا يا گرين ڪارڊ ذريعي مستقل رهائش حاصل ڪرڻ جي ڪوشش ۾ آهن اهو انهن افغانين کي بہ متاثر ڪندو جن افغانستان ۾ 20 سالن جي جنگ دوران آمريڪا جي مدد ڪئي هئي انهن مان ڪيترائي ماڻهو هاڻ ٽئين ملڪن ۾ قاتل آهن ۽ پنهنجي ويزا درخواستن جي پروسيسنگ جو انتظار ڪري رهيا آهن. خاص طور تي خصوصي اميگرنٽ ويزا پروگرام تحت، جيڪو انهن ڪجهہ رستن مان هڪ آهي جيڪي افغان مهاجرن لاءِ باقي بچيا آهن ۽ جن کي جنگ ۾ آمريڪا سان تعاون ڪرڻ جي بدلي ۾ محفوظ پناهہ ڏيڻ جو وعدو ڪيو ويو هو. خميس ڏينهن ٽرمپ پنهنجي سوشل ميڊيا پليٽ فارم 'ٽروٿ سوشل' تي لکيو تہ 'مان ٽين دنيا جي ملڪن مان ايندڙ سڀني اميگريشن کي مستقل طور تي روڪيندس تہ جيئن آمريڪي نظام مڪمل طور تي بحال ٿي سگهي' ٽرمپ انتظاميا پاران مهاجرن خلاف ڪريڪ ڊائون شروعات کان ئي هن جي نمايان ۽ خوفناڪ پاليسي جو حصو رهيو آهي جيتوڻيڪ اهو حملو افسوسناڪ هو پر اهي فائرنگ جا ڪيترائي واقعا جيڪي آمريڪا ۾ روزانو ٿين ٿا، انهن کان مختلف نہ هو پر هن واقعي انتظاميا لاءِ موقعو پيدا ڪيو تہ آمريڪا ۾ سڀني اميگريشن تي پابندي لڳائڻ جو هڪ ٻيو جواز پيش ڪري، خاص طور تي انهن علائقن ۾ جتي ڳُلهہ ڪاري يا ڀوري رنگت وارن ملڪن جي مهاجرن جي هجي ان اعلان کان ڪجهہ ڏينهن اڳ ئي يو ايس سي آءِ ايس (USCIS)حڪم ڏنو هو تہ آمريڪا ۾ موجود هيٽيءَ جا شهري، جن کي پنهنجي ملڪ جي اڻڄاتل بدامني سبب عارضي حفاظتي حيثيت (Temporary Protected Status)حاصل هئي، اهي ايندڙ سال جي شروعات کانپوءِ اُن جو فائدو نہ وٺي سگهندا افغان مهاجرن تي ڪريڪ ڊائون (۽ اڳواهون آهن تہ اهو قدم شايد صومالي مهاجرن تائين بہ وڌي سگهي ٿو) ٽرمپ جي وڏي ويزن جو حصو آهي، جنهن ۾ آمريڪا کي هڪ سفيد فام ۽ مسيحي قوم طور ڏسڻ جو تصور شامل آهي ظاهري طور تي نقصان انهن افغانن کي ٿيو جن آمريڪا سان گڏ ٿيڻ جو فيصلو ڪيو ۽ يقين ڪيو تہ اُن جي بدلي ۾ انهن جي حفاظت يقيني بڻائي ويندي. هڪ شخص جو ڪيل قدم، جيڪو لازمي طور تي انتها پسنديءَ سان نہ پر شايد ذهني بيماري سبب بہ ٿيو هجي سڀني لاءِ مشڪل پيدا ڪري ويو جيئن ڪڏهن نوآبادياتي طاقتون پنهنجا وعدا وساري ڇڏينديون هيون، اُئين ئي اڄ جون نوآبادياتي رجحان رکندڙ قوتون پڻ ڪري رهيون آهن: پنهنجا وعدا وساري ڇڏيا. انهن ماڻهن جي قربانين کي گهٽ اهميت ڏني جن انهن لاءِ جان هٿ ۾ رکندي ڪم ڪيو. جڏهن تہ اهي پاڻ نيون مهمون شروع ڪري پرائيون جنگيون وساري ويٺا. هي ڳالهہ خاص طور تي صحيح آهي جو تہ افغانستان ۾ طالبان جي ٻيهر اقتدار ۾ اچڻ آمريڪا کي مسلسل ياد ڏياري رهيو آهي تہ 20 سالن جي جنگ ۽ اربين ڊالرن جي ضايع ڪرڻ باوجود، انهن کي ڪا حقيقي فتح حاصل نہ ٿي سگهي هاڻ هزارين افغان ۽ ٻين مهاجرن کي شايد ڪڏهن آمريڪا پهچڻ جو موقعو نہ ملي هڪ پل ۾ انهن جي موجودگي کي بدنما ڪيو ويو ۽ انهن تي 'ناپسنديده' جو ليبل لڳايو ويو ۽ هاڻ انهن کي ٻيهر اهڙي دنيا ۾ پنهنجي جيئڻ جي راهہ ڳولڻي پوندي جيڪا اجنبي ۽ غير ملڪي ماڻهن کان نفرت ڪري ٿي

[redacted]

پنهنجي گهر وڃي رهيو هو ته موٽر سائيڪل سوار هٿياربندن هٿيارن جا منهن کولي ڇڏيا فائرنگ ڪري ڏني جنهن جي نتيجي ۾ گوليون لڳڻ سبب نوجوان محمد خان چاچڙ پٽ ريگن جو ڊرائيور محمد شمن چاچڙ سخت زخمي ٿي پيو جڏهن ته هٿياربند موقعي واردات تان فرار ٿي ويا اهڙو اطلاع پوليس کي ڏنو ويو پوليس واقعي واري هنڌ پهتي فائرنگ جي دوران علائقي واسي گهرن کان ٻاهر نڪري آيا زخمي کي ڏسندي ئي نوجوان جي وارثن کي اطلاع ڪيو ويو نوجوان کي فوري طور تي اسپتال منتقل ڪيو ويو جتي سرڪاري اسپتال ۾ سهولتون نه هئڻ ڪري نوجوان کي ڳڻتي جوڳي حالت ۾ سکر منتقل ڪيو ويو آهي جتي زخمن جا سور نه سهندي فوت ٿي ويو آهي نوجوان جو لاش پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو واقعي جو ڪارڻ معلوم نه ٿي سگهيو آهي آخري اطلاعن تائين واقعي جو ڪيس داخل نه ٿي سگهيو آهي

[redacted]

۾ الرمضان مغيري پيٽرول پمپ کان هزارن جي تعداد ۾ ماڻهن جي ريلي ڪڍي وئي جيڪا شهر جي مختلف رستن تان ٿيندي ڊي سي چوڪ تي جلسي ۾ شريڪ ٿي جتي پي پي پي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جو لائيو خطاب پڻ ٻڌو ويو ان موقعي تي پي پي پي ايم پي اي شير محمد مغيري جلسي کي خطاب ڪندي چيو ته پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58هين يوم تاسيس جي موقعي تي شهيد ذوالفقار علي ڀٽو ۽ شهيد بينظير ڀٽو کي خراج عقيدت پيش ڪيان ٿو ۽ پي پي پي کوچيئرمين آصف علي زرداري، چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري، ادي فريال ٽالپر کي جس ڏيان ٿو جنهن پي پي پي جي پليٽ فارم تان عوام جي ڀرپور خدمت ڪئي آهي هن چيو ته پي پي پي جي قيادت ملڪ کي آئين ڏنو ملڪ کي ايٽمي طاقت بڻايو بينظير ڪارڊ، هاري ڪارڊ سميت صحت جون سهولتون فراهم ڪيون ۽ لکين نوجوانن کي نوڪريون ڏنيون شهيد ذوالفقار علي ڀٽو ۽ شهيد بينظير ڀٽو ملڪ جي بقا ۽ ترقي لاءِ جان قربان ڪئي اسان کي پنهنجي ليڊرشپ تي فخر آهي هن چيو ته آئون يوم تاسيس جي موقعي تي ملڪ جي عوام کي مبارڪباد پيش ڪيان ٿو ۽ عهد ڪيان ٿو ته پي پي پي جي پليٽ فارم تان جدوجهد جاري رکندس

[redacted]

ڪنڊيارو پهچي لاش جي سڃاڻپ ڪرڻ بعد لاش وارثن حوالي ڪيو ويو آهي جڏهن ته نوجوان جو لاش هٿ اچڻ تي سنڌس گهر ۾ ڪهرام مچي ويو آهي

[redacted]

مهاولي تي سگهڙ ڪچهري ۽ مکي شريف جي مهمانن جي مان ۾ مانجهاندي جو اهتمام ڪيو ويو جن ۾ حاجي علي لاشاري، عبدالمنان بلو، وجاهت حسين ڀٽو، سائين رياض حسين شاهه، حاجي حنيف خان عباسي، ڊاڪٽر نظير احمد عباسي ۽ ٻيا شامل هئا ان موقعي تي سگهڙ گهرام جتوئي سنڌي ثقافت کي مان ڏيندي ڏور بيت، پروليون، ڳجهارتون ۽ سينگار پيش ڪري ڪچهريءَ کي چار چنڊ لڳايا ثقافتي ڪچهريءَ جي ميزبان علي شير لاڪو مهمان خاص حاجي علي لاشاري کي بوسڪي جو ٽڪرو پارايو ۽ ٻين مهمانن کي اجرڪن جا تحفا پيش ڪيا جنهن بعد هن آيل مهمانن کي آجياڻو پيش ڪرڻ دوران ڳالهائيندي چيو ته اڄ جي پروگرام جون ٻيڻيون خوشيون آهن هڪ ته ثقافتي سڏ ۽ ٻيو مکي شريف مان آيل مهمانن ۽ مقامي دوستن جي مان ۾ مانجهاندو هن چيو ته سنڌي ثقافتي ڪچهري ۾ پهرين ڀيرو جا مهمان اچڻ اسان لاءِ سعادت آهي ڪچهري دوران مهمان خاص حاجي علي لاشاري ڳالهائيندي چيو ته سنڌ جي نالي واري سگهڙ علي شير لاڪو وٽان سدائين محبتون مليون آهن جڏهن به پاڪستان اچڻ ٿيندو آهي ته هن اڳڻ تي حاضري ڀريندا آهيان هن اڳڻ تان سدائين محبتن جون جهوليون ۽ دعائن جا ٻُڪ ڀرجي مليا

ڪنڊڪوٽ ۾ هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ نوجوان قتل، جوابدار فرار

گوٺ رئيس بهادر خان چاچڙ ۾ هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ محمد خان چاچڙ زخمي ٿي پيو

پوليس واقعي هنڌ پهچي زخمي کي ڪشمور اسپتال منتقل ڪيو، جتي زخمن جي سور نه سهندي دم ڏنو

نوجوان جو لاش پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي، گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو، ڪيس داخل نه ٿيو

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58هين يوم تاسيس حوالي سان جلسو

ٻي سي چوڪ تي تقريب ۾ مختلف ذيلي تنظيمن جي اڳواڻن سميت ڪارڪن شريڪ ٿيا

شهيد ذوالفقار ڀٽو ۽ شهيد راڻي بينظير ڀٽو جي فلسفي کي عام ڪرڻ جو عزم

جيڪب آباد: پ پ پ جي يوم تاسيس جي جلسي کي بلاول ڀٽو آنلائين خطاب ڪري رهيو آهي

ڪپڙو ويجهو ٽريڪٽر ٽرالي ڪلٽي ٿيڻ سبب پورهيت فوت

گوٺ مير حسن مري وٽ حادثي ۾ 40 ورهين جو راڄڌڻ فوت ٿي ويو

پورهيت جو لاش اسپتال مان ضروري ڪارروائي بعد گهر پهچڻ تي ڪهرام

ٽنڊو محمد خان ۾ شهري اتحاد، سول سوسائٽي جي پاران ثقافتي رنگن سان ڇانگيرتا ريلي

ريلي شهر جي مختلف چوڪن تان ٿيندي پريس ڪلب پهتي جتي ريلي جلسي جي صورت اختيار ڪري ورتي

ڍري ميرواهه لڳ گر ٿيل نوجوان جو لاش ڪئنيڊارو

پرسان روهڙي ڪئنال مان هٿ

سڪرنڊ لڳ ثقافتي ڏينهن تي ڪوٽ بيروهاريءَ ۾ سگهڙ ڪچهري

نوشهروفيروز: فوت ٿيل نوجوان جو لاش رکيل آهي

ڪوٽڙي پوليس ڪي چاليهه سالا نامعلوم شخص جو لاش هٿ، وارثن جي ڳولا جاري

حيدرآباد: آر بي اي جي لسٽ پاس 40 پليس جي اميدوارن جو آرڊر نه ملڻ خلاف احتجاج

نصيرآباد رورل هيلٿ سينٽر ۾ عملي، ڊاڪٽرن ۽ دوائن جي کوٽ خلاف احتجاج

ٽائو ٻولا خان ويجهو سماجي تنظيم پاران عورتن ۽ ٻارڙن ۾ سردي کان بچاءَ جا گرم ڪپڙا ورهايا ويا

نصيرآباد: نوجوان اتحاد پاران ٿرا ڪلي احتجاج ڪيو پيو وڃي

عوامي تحريڪ ضلعي ٽنڊي جو اجلاس، ڪارڪردگي جائزو پيش

فيض گنج لڳ واهه ڪي 25 ڪ گهاري، سوين ايڪڙ فصلن ۽ گهر پاڻي هيٺ

ٽنڊو محمد خان ويجهو قتل ٿيل حسين ملاح جي وارثن جو جوابدارن جي گرفتاري لاءِ ٽرڙو روڊ بلاڪ

ٽنڊوباگو ۾ ريٽائرڊ ملازمن جو سنڌ حڪومت خلاف احتجاجي مظاهرو

ٽنڊو محمد خان ۾ پ پ پ پاران يوم تاسيس جي حوالي سان تقريب منعقد ڪئي وئي

بادم ۽ قلبو پيرائي جي معزز شخصيت ۽ اڳوڻي ناظم مرحوم زوار عاشق حسين قلبولو جي ڏهين ورسي ملهائي وئي

ملتان: هڪ شخص سائيڪل تي ٻارن جا رانديڪا کڻي وڪرو ڪري رهيو آهي

مٺي ۾ پ پ پ جو يوم تاسيس جو جلسو منعقد

ميرپور ماٿيلو ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس تي جلسو منعقد

ميرپور ماٿيلو: پ پ پ جي يوم تاسيس جي جلسي ۾ اڳواڻ شريڪ آهن

مورو پوليس پاران ٻن جوابدارن کي چوري جي ٻوڪن سميت گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

سيهڻ جي بالا معزز شخصيت استاد خدا بخش پيرزادو 85 ورهين جي ڄمار ۾ وفات ڪري ويو

ڪرڻ غلام محمد ۾ پ پ پ ايم اين اي مير منور ٽالپر پاران ترقياتي اسڪيم جو افتتاح

ٽائون چيئرمين علي حسن قائمخاني پاران شهر ۾ ڪرايل ترقياتي ڪم قابل تعريف آهن: منور ٽالپر

حيدرآباد: ميرپورخاص روڊ تي هڪ هٽي تي ڳچ تيار ڪيو پيو وڃي

گولاڙچي: سنڌ بچايو مارچ گولاڙچي مان گذري رهيو آهي

سنڌين نيشنل ڪانگريس جو پيادل مارچ گولاڙچي پهتو، شاندار استقبال

سنڌ ۾ جبري گمشدگين جو خاتمو ۽ ماڻهن لاءِ مناسب اُگهه مقرر ڪيا وڃن: مظاهرين

ٽنگيارڪر ۾ ڪارونجهر ڪٽائي خلاف پنجين ڏينهن به بک هڙتال جاري

ڪئمپ تي شيعا علماءِ ڪائونسل اڳواڻ سيد ناظم عباس، ارباب احسان ۽ ٻيا پهتا

ٽنگيارڪر: ڪارونجهر جي بچاءَ لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

سيفارجا لڳ نوجوان ناري فوت، پوليس پاران خودڪشي ڪرڻ جو شڪ

نوشهروفيروز جيل ۾ هڪ بيو قيدي پنهنجي زندگي وڃائي ويٺو

بدين ۾ ڊرڳز منشيات جي وڪري خلاف ڪا سڄاڳ تحريڪ جو احتجاج

يوسي نصير لغاري ۾ بند پيل اسڪول کولرائڻ لاءِ چار ڪلوميٽر پيادل مارچ

گلاب لغاري: بارڙا اسڪول ۾ استادن جي کوٽ خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

مورو ۾ آر بي ايس اميدوارن جي سان اظهار يڪجهتي ۾ احتجاجي مظاهرو

عمرڪوٽ لڳ موٽرسائيڪل ۽ سوزوڪي ۾ ٽڪر، نوجوان فوت، ٻيا زخمي

سڪرنڊ لڳ نوجوانن ۾ ٽيڪنيشن لاءِ انفارميشن ٽيڪنالاجي تربيتي ڪورس سينٽر جو بنياد رکيو ويو

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

ميرپورخاص ۾ پ پ پ جي 58هين يوم تاسيس تقريب، ڪيڪ ڪٽي ملهائي وئي

ٽائي بولاخان پوليس پاران ڏاڙي جي جوابدار کي گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

ڍري ميرواهه ۾ حڪومت سنڌ ۽ يو اين ڊي پي جي پاران معذورن ۾ ويل چيئر تقسيم ڪيون ويون

ڊوين کي پنهنجو مڪمل حق ملڻ کپي: حيدرآباد ۾ پ پ پ جو تاسيسي جو جلسو

نوشهروفيروز ۾ پ پ پ پاران يوم تاسيس جي حوالي سان تقريب ڪرائي وئي

پ پ غريب مسڪين ۽ شهيدن جي پارٽي آهي جنهن کي ڪو به ختم ٽوڙي نه سگهيو: امداد پتافي

هر دور ۾ پ پ پ خلاف سازشون ٿيون پر مخالفن کي هميشه ناڪامي نصيب ٿي آهي: ستار ٻجاڻي

ملڪ لاءِ ذوالفقار علي ڀٽو ضياءَ الحق سان ٽڪر ۾ جنگ وڙهي ڦاسي قبول ڪئي: پپو ٽالپر

پيپلز پارٽي جو 58هون يوم تاسيس پيپلز سيڪريٽريٽ هالا هائوس ۾ ملهايو ويو، 58 پائونڊ جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو

ٽنڊوالهيار: پ پ پ جي جلسي ۾ اڳواڻ ۽ ڪارڪن شريڪ آهن

ڳاڙهي ويجهو ڪار جي ٽڪر ۾ نوجوان فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳاڙهو: فوت ٿيل نوجوان جو لاش اسپتال ۾ رکيل آهي

جيڪب آباد ۾ گهر تي ڪاهه ڪري عورت کي زخمي ڪري ڇڏيو

مورو ويجهو موٽرسائيڪل ڦٽو ۽ ٽريڪٽر ٽرالي ۾ ٽڪر سبب ماءُ معصوم ٻارڙي سميت فوت

سونهري فارم شهر ۾ پيش آيل حادثي ۾ مسمات شبانه، سيلاب ۽ سندس 5 ورهين جي ڌي دعا ڇيچائجي فوت ٿي ويون

اطلاع تي پوليس پهچي ٽريڪٽر ٽرالي کي پنهنجي تحويل ۾ وٺي فوتين جا مڙهه تعلقي اسپتال منتقل ڪيا

قانوني ڪارروائي پوري ڪرڻ بعد لاش وارثن حوالي ڪيا ويا، ڳوٺ پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو

پرياسٽي پوليس پاران مقابلي بعد ٻن ڦورن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

پرياسٽي: پوليس مقابلي ۾ زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيل جوابدار

نوري آباد ويجهو ڪراچي کان حيدرآباد ويندڙ ڪوچ اُڇلي ٽڪر ۾ 4 زخمي

کانبو مهر ويجهو ٽيپي کي زخمي ٿيل خانگڙي لاڪپ مين فوت ٿي ويو

دادو ۾ پيپلزپارٽي جي 58 هين يوم تاسيس جي موقعي تي جلسو منعقد

دادو: پ پ پ جي يوم تاسيس جي جلسي ۾ اڳواڻ شريڪ آهن

ڪرڻ غلام محمد لڳ مهيڙو آڪ ڏاڙو هلندڙ ڏوهاري گرفتار، ڪچھ سامان هٿ

اڊيرو لال واسي جو زرعي زمين تي قبضي خلاف احتجاجي مظاهرو

لاڙڪاڻي ۾ آر بي اي لسٽ پاس 40 پليس مارڪن ڪنڊڙ اميدوارن جو احتجاج

لاڙڪاڻي ۾ دي ونڊرل پيو بختاور پارڪ پاران ثقافتي ڏهاڙي حوالي سان تقريب

مٺي ۾ ٻ پ پ جو يوم تاسيس جو تقريب خلاف احتجاجي مظاهرو ريلي

شهيد ذوالفقار علي ڀٽو محروم طبقن لاءِ اميد جي ڪرڻ هو: صفدر علي عباسي

لاهور: هڪ شخص روڊ تي سالگرهه وڪرو ڪري رهيو آهي

محرابپور سميت ضلعي اندر پوليس پوسٽون قائم ڪيون ويون

محرابپور: ايس ايس پي روحل کوسو افتتاحي تقريب کي خطاب ڪري رهيو آهي

پنوعاقل ويجهو ڪار ۽ مزدا ۾ ٽڪر سبب هڪ ڄڻو فوت ٻه زخمي

عمرڪوٽ ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي 58 هين يوم تاسيس حوالي سان جلسو

لاهور: هڪ شاگردياڻي ڪتاب پسند ڪري رهي آهي

سنڌ جي مهمان نوازي وڏي ثقافت آهي

ڪنڊڪوٽ ۾ پ پ پ جو 58 هون يوم تاسيس جي تقريب منعقد ڪئي وئي

ٺٽي ۾ پيپلزپارٽي جو يوم تاسيس جي حوالي سان جلسو منعقد

گولاڙچي ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جو يوم تاسيس وڏي جوش ۽ جذبي سان ملهايو ويو

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.